İŞKUR

2017

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

AYDIN

Çalışmadan, yorulmadan, öğrenmeden rahat yaşamanın yollarını aramayı alışkanlık haline getirmiş milletler, evvela haysiyetlerini, sonra hürriyetlerini ve daha sonra istikballerini kaybetmeye mahkûmdurlar.
K. Atatürk

AYDIN

ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU
2017

YAZARLAR

Fatma Nur ZENGİN
İş ve Meslek Danışmanı

Mustafa CEVİZ
İş ve Meslek Danışmanı

SUNUŞ

Binlerce yıl önce Büyük Menderes Irmağının suladığı bereketli ovalar üzerine kurulmuş olan Aydın, coğrafi konumundan ötürü birçok uygarlığa ev sahipliği yapmıştır. Günümüzde de tarımsal faaliyetlerin yoğunluğu ve çeşitliliği, tarihi ve kültürel değerlerin yanı sıra çeşitli turizm imkânlarının mevcudiyeti İlimizin önemini giderek artırmaktadır.

İlimiz genelde tarım ve turizm kenti olarak bilinmektedir. Ekonomik hayatın temelini oluşturan tarımın ağırlığı sanayi ve ticaret sektöründe yoğun olarak hissedilmektedir. Nüfusun %55'i geçimini tarım sektöründen sağlamaktadır. Aydın, ülkemizde üretilen bitkisel ürünlerden 25 inde Türkiye'de ilk 10 da yer almaktadır. İlimiz Türkiye geneli incir ve kestane üretiminde birinci; zeytin, pamuk, enginar ve çilek üretiminde ikinci; yerfıstığı üretiminde ise üçüncü sıradadır.

Tarımdan sonraki ikinci önemli sektör turizmdir. Deniz, kum ve güneş turizmi; eko turizm, sağlık turizmi vb. için geniş imkânlar sunması, Ören yerlerinin çokluğu turizm açısından büyük avantajlar sağlamaktadır. Ayrıca Aydın, son yıllarda sanayileşme sürecini yaşamakta ve bu konuda hızla yol almaya devam etmektedir. Sanayisi ağırlıklı olarak; tarımsal üretimi işlemeye yönelik gıda imalatı, tekstil ürünleri imalatı, makine ve ekipman imalatı, madencilik ve taş ocakçılığı faaliyetlerinden oluşmaktadır. Üretilen ürünler ihracatımızda da ağırlıklı yer tutmaktadır.

İl olarak Hedefimiz, orta vadede en az 3 milyar USD ihracat yapan, birçok alanda dünya markası olan, inovasyon yapabilen, nitelikli işgücü ile gelir seviyesini yükselten, işsizliği ortadan kaldırıp istihdam sağlayan bir il olmaktır. Bu hedefin itici gücü ise istihdamın niteliğidir.

Bu konu ile ilgili olarak iktisadi, sosyal ve siyasal sonuçlarıyla, günümüz toplumlarının en önemli sorunlarından birisini Genç İşsizlik oluşturmaktadır. Söz konusu işsizlik sorunu karşısında benimsenen yaklaşım ve politikalar ülkeden ülkeye farklılık göstermektedir. Ülkemizde doğrudan işgücü piyasası ile ilgili İŞKUR bu alanda etkin bir rol üstlenmiştir. İŞKUR tarafından uygulanan aktif istihdam politikaları arasında; işgücü yetiştirme kursları, çalışanların mesleki eğitimi, girişimcilik eğitimleri, işbaşı eğitim (staj) programları, toplum yararına çalışma programı ilk sırada yer almaktadır.

İstihdamın niteliğinin artırılması ve ihtiyaç duyulan elemanın zamanında temin edilebilmesi önem arz etmektedir. Bu nedenle İl İstihdam Mesleki Eğitim Kurulunca Aydın İli İstihdam Stratejisi oluşturulması çalışması başlatılmıştır.

İlimizde faaliyet gösteren işletmelerimizin nitelikli işgücü ihtiyacının tespiti, istihdam politikalarının şekillendirilmesi açısından büyük ehemmiyet taşımaktadır. Nitelikli işgücü arayan işverenle iş arayanları en uygun şekilde eşleştirmek, zaman ve kaynak israfını önlemek adına ifa edilmesi gereken çok önemli bir görevdir. Bu süreci daha etkin yürütebilmek ve etkili istihdam politikaları oluşturabilmek amacıyla işgücü piyasasının mevcut durumunu, talep ve beklentilerini detaylı bir şekilde inceleme gerekliliği ortaya çıkmıştır.

Bu rapor, Çalışma ve İş Kurumu Müdürlüğümüz tarafından 3 Nisan ile 5 Mayıs 2017 tarihleri arasında 20 ve daha fazla işçi istihdam eden; tarım, kamu, hane halklarında işverenler ve uluslararası kurum kuruluşlar dışındaki sektörler baz alınarak İşgücü Piyasası Araştırması sonuçları üzerinden hazırlanmış olup, 2018 yılı İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulu çalışmalarına, işgücü eğitim faaliyetlerinin planlanmasına ışık tutacaktır.

Gerek İŞKUR İl Müdürlüğümüz gerekse diğer ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulu kararları doğrultusunda insan kaynaklarının geliştirilmesi amacıyla düzenlenen mesleki eğitim faaliyetleri daha isabetli ve işgücü piyasasının ihtiyaçları doğrultusunda gerçekleşecek, dolayısıyla kamu kaynakları daha etkin ve verimli kullanılmış olacaktır.

Aydın İşgücü Piyasası Analiz çalışmasında emeği geçen Aydın Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü personeline, İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulu üyelerimize, verilerin derlenmesinde katkı sağlayan tüm kamu ve özel sektör kurum ve kuruluşlarına işsizlikle mücadelede vermiş oldukları katkılardan dolayı teşekkür eder, çalışmanın Aydın'ımıza hayırlı olmasını dilerim.

Yavuz Selim KÖŞGER
Aydın Valisi

ÖNSÖZ

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR), ulusal istihdam politikasının oluşturulması, istihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetlerinde rol alan işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden biridir. Kurumumuz hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamusal hizmet sunmaktadır. İşsizlik sigortası işlemlerini yürüten, işgücü piyasası verilerini yerel ve ulusal bazda derleyen, analiz eden, yorumlayan, işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler icra eden, üstlendiği yasal, yönetsel ve sosyal sorumluluğun bilinciyle faaliyetlerini özveri ile sürdüren İŞKUR, işgücü piyasası analizleri aracılığıyla Kuruma erişemeyen birçok işverenle yüz yüze görüşerek işgücü taleplerini derlemektedir. İşgücü piyasası analizlerinin etkin bir şekilde yapılabilmesi sadece İŞKUR için değil sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için sağlıklı öngörü ve planlama yapılması açısından önemli ve gereklidir.

Bu noktadan hareketle 2017 yılı Nisan-Mayıs aylarında, Türkiye genelinde Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliği ile belirlenen 20 ve daha fazla kişi istihdam eden 90 bin 749 işyerine, kurum personelimiz işveren veya işveren temsilcisi ile görüşme gerçekleştirmiştir. İlimizde bu kapsamda 961 işyerine ulaşılmıştır.

Türkiye Geneli ve il düzeyinde çalışan sayısı, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler ile geçmiş ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgiler derlenmiş, işverenin eleman ihtiyacı anında karşılanmaya çalışılmıştır. Ayrıca işgücü yetiştirme kurslarının da piyasa ihtiyaçları doğrultusunda açılmasının sağlanması için veriler derlenmiştir.

Bu çerçevede, hazırlanan bu Rapor 2017 yılı "Aydın İşgücü Piyasası Analizi" hem işgücü arzına ilişkin eğilimler hakkında bazı değerlendirmeleri hem de İşgücü Piyasası ve İstatistik Dairesi Başkanlığımız sorumluluğunda ve Kurum personelimiz vasıtasıyla gerçekleştirilen talep araştırmasının sonuçlarına dair bilgileri kapsamaktadır. 81 İl için ayrı ayrı il düzeyindeki verilerin analiz edildiği raporlarında kamuoyuyla paylaşılması planlanmaktadır.

Bu vesileyle Türkiye İşgücü Piyasası Analizi çalışmasının tüm kullanıcılara faydalı ve hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında zamanını ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize emeği geçen Kurum çalışanlarımıza ve sosyal paydaşlarımıza teşekkür ederim.

Aydın Çalışma ve İş Kurumu
İl Müdürü
Rahmi TERZİ

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ....iii
ÖNSÖZ....v
İÇİNDEKİLER....iii
TABLOLAR LİSTESİ....iv
ŞEKİLLER LİSTESİ....v
KISALTMALAR-1....vii
KISALTMALAR-2....viii
YÖNETİCİ ÖZETİ....ix
GİRİŞ....2
BİRİNCİ BÖLÜM....3
İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ....3
İŞKUR GÖSTERGELERİ....3
Başvuru....3
Kayıtlı İşsiz....4
Açık İşler....6
İşe Yerleştirmeler....8
Aktif İşgücü Programları....9
İşsizlik Ödeneği....14
İKİNCİ BÖLÜM....16
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI....16
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM....17
İşyeri Verileri....18
Mevcut İstihdam....29
AÇIK İŞLER....33
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER....52
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ....61
SONUÇ....67
EKLER....73
EK 1: 2017 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU....73

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Mesleklere Göre Başvuru Sayısı (2016) 4
Tablo 2: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2016) 6
Tablo 3: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2016) 7
Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2016) 9
Tablo 5: Mesleki Eğitim Kurs ve Kursiyer Sayıları (2010-2016) 10
Tablo 6: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı 11
Tablo 7: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2016) 11
Tablo 8: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı 12
Tablo 9: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2016) 13
Tablo 10: Toplum Yararına Programlar (Kurs ve Kursiyer Sayıları) (2010-2016) 13
Tablo 11: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2016) 14
Tablo 12: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2016) 14
Tablo 13: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı 18
Tablo 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 27
Tablo 15: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı 29
Tablo 16: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları 31
Tablo 17: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı 32
Tablo 18: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler 32
Tablo 19: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı 34
Tablo 20: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı 35
Tablo 21: Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi 40
Tablo 22: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi 42
Tablo 23: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Öncelik Sıralaması 44
Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı 45
Tablo 25: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları 45
Tablo 26: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı 46
Tablo 27: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi 47
Tablo 28: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları 48
Tablo 29: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması 50
Tablo 30: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler 51
Tablo 31: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması 52
Tablo 32: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı 55
Tablo 33: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı 57
Tablo 34: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri 60
Tablo 35: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri 62
Tablo 36: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi 63
Tablo 37: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi 64
Tablo 38: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler 65

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Başvuru Sayısı (2010-2016) 3
Şekil 2: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2016) 5
Şekil 3: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2016) 7
Şekil 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2016) 8
Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı 19
Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Dağılımı 20
Şekil 7: Kadınların Part-Time Çalışma Durumu 21
Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu 22
Şekil 9: Vardiyalı Çalışma yapan İşyerlerinde Kadın Çalışma Durumu 23
Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı 24
Şekil 11: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 25
Şekil 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 26
Şekil 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Özellikleri 28
Şekil 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları 30
Şekil 15: Açık İşi Olan İşyeri Oranı 33
Şekil 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları 36
Şekil 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları 36
Şekil 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi 37
Şekil 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 38
Şekil 20: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 39
Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı 41
Şekil 22: Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı 43
Şekil 23: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 53
Şekil 24: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 54
Şekil 25: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı 56
Şekil 26: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı 58
Şekil 27: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri 59
Şekil 28: İşyeri Özellikleri Bakımından NİDO 66

KISALTMALAR-1

İPA	İşgücü Piyasası Araştırmaları
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
NACE	Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması
NİDO	Net İstihdam Değişim Oranı
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu

MESLEK GRUBU TANIMI	RAPORDA KULLANILAN
Kanun Yapıcılar Üst Düzey Yöneticiler ve Müdürler	Yöneticiler
Profesyonel Meslek Mensupları	Profesyonel Meslek Mensupları
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	Teknisyenler ve Teknikerler
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	Büro Hizmetleri
Hizmet ve Satış Elemanları	Hizmet ve Satış Elemanları
Nitelikli Tarım, Hayvancılık, Avcılık, Ormancılık ve Su Ürünlerinde Çalışanlar	Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar
Nitelik Gerektirmeyen İşlerde Çalışanlar	Nitelik Gerektirmeyen Meslekler

KISALTMALAR-2

SEKTÖR TANIMI	RAPORDA KULLANILAN
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	Madencilik ve Taş Ocakçılığı
İmalat	İmalat
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	Su Temini Faaliyetleri
İnşaat	İnşaat
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	Toptan ve Perakende Ticaret
Ulaştırma ve Depolama	Ulaştırma ve Depolama
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri
Bilgi ve İletişim	Bilgi ve İletişim
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	Finans ve Sigorta Faaliyetleri
Gayrimenkul Faaliyetleri	Gayrimenkul Faaliyetleri
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri
Kamu Yönetimi ve Savunma Zorunlu Sosyal Güvenlik	-
Eğitim	Eğitim
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri
Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor	Kültür, Sanat ve Spor
Diğer Hizmet Faaliyetleri	Diğer Hizmet Faaliyetleri

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek için arz ve talep verilerine ihtiyaç duyulmaktadır. İşgücü piyasasının arz tarafına ait veriler TÜİK ve İŞKUR'un idari kayıtları aracılığı ile yayınlanmaktadır. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır. İşgücü piyasasının talep yönüne ilişkin veriler ise işgücü piyasası araştırması kapsamında derlenmektedir.

İşgücü piyasasının talep boyutunu analiz etmek gayesiyle hazırlanan bu raporda Aydın İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında ziyaret edilip veri derlenen işyeri sayısı 961'dir. Bu işyerleri 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri olup il genelinde 17 sektörde tam sayım yapılmıştır. Aydın ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 41 bin 918 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 28 bin 801 çalışan erkeklerden, 13 bin 117 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. Erkeklerin yüzde 13,8'i, kadınların ise yüzde 27,1'i Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar sektöründe istihdam edilmektedir. İl geneline bakıldığında her işyerinde ortalama olarak 44 kişi istihdam edilmektedir. Ortalama çalışan sayısı en fazla Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektöründe olup bu sektördeki işyerlerinde ortalama 107'dir. Aydın ilinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; Tesis ve Makine Operatörleri, Montajcılar ve Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlarıdır.

Aydın ilinde açık iş oranı yüzde 2,2 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 1,7 olup, Aydın ili açık iş oranı bakımından 0,5 puanlık bir farkla Türkiye ortalamasının üstündedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 12,8 ile Su Temini Faaliyetleri sektörüdür. Aydın ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 33,3'tür. Ayrıca söz konusu meslek grubu yüzde 6,4 ile açık iş oranının en yüksek olduğu meslek grubudur. Aydın ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Garson (Servis Elemanı), Turizm Ve Otelcilik Elemanı, Beden İşçisi (Genel), Bulaşıkçı (Stevard), Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi, Oda Görevlisi-Turizm, Şoför-Yük Taşıma, Servis Komisi, Gaz Altı Kaynakçısı ve Paketleme İşçisidir. İl genelinde açık işlerin yüzde 64,3'ü için Lise ve Altı eğitim düzeyi talep edilmektedir.

Aydın ilinde temininde güçlük çekilen meslekleri sektörlere göre incelendiğinde en fazla İmalat sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Bu sektördeki işyerlerinin yüzde 39,5'i eleman temininde güçlük çekmektedir. Aydın ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 31,6'sı söz konusu meslek grubunda yer almaktadır. Aydın ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada Kuruyemiş Paketleme İşçisi mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Bu mesleği sırasıyla Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi ve Garson(Servis Elemanı) meslekleri takip etmektedir. Aydın ilinde teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır.

Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 18,8'i istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Aydın ilinde işverenlerin yüzde 18,3'ü istihdamın artacağını öngörmüştür. İstihdamın azalacağını düşünen işveren oranı yüzde 1,4 ile Türkiye genelinden 1 puan eksik olarak öngörülmüştür.

GİRİŞ

Aydın İşgücü Piyasası Araştırması sonucu derlenen veriler ile il işgücü piyasasının sorunlarına ışık tutulabilecektir. Alınacak kararların ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliği için bu araştırma sonucunda elde edilen verilerin kıymeti bir hayli büyüktür. Aydın İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu da bu önemli bilgileri içeren ve il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. Zira etkin bir işgücü piyasası için işgücü piyasasının aktörlerini oluşturan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadan beklediklerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde bir zemine oturtturmak, istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

Bu bağlamda İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR düzeyindeki politikalara değil, Türkiye'de işgücü piyasası konusuyla ilgilenen her kuruma önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum olarak İŞKUR'u görmekteyiz.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri periyodik olarak sürdürülmektedir. Her sene periyodik olarak yapılan bu araştırmalar kapsamında 2017 yılı için Aydın ilinde 3 Nisan – 5 Mayıs 2017 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiştir. Akabinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu raporda, İşgücü Araştırması sonuçları analiz edilerek Aydın ilinin işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır. İşgücü Piyasası Araştırmasının gayesi işverenlerin mevcut istihdam ve açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerinin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgisine ulaşılabilmektedir.

Başvuru

Başvuru, İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için internet üzerinden ya da Kurum İl Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaattır.

Şekil 1: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Başvuru Sayısı (2010-2016)

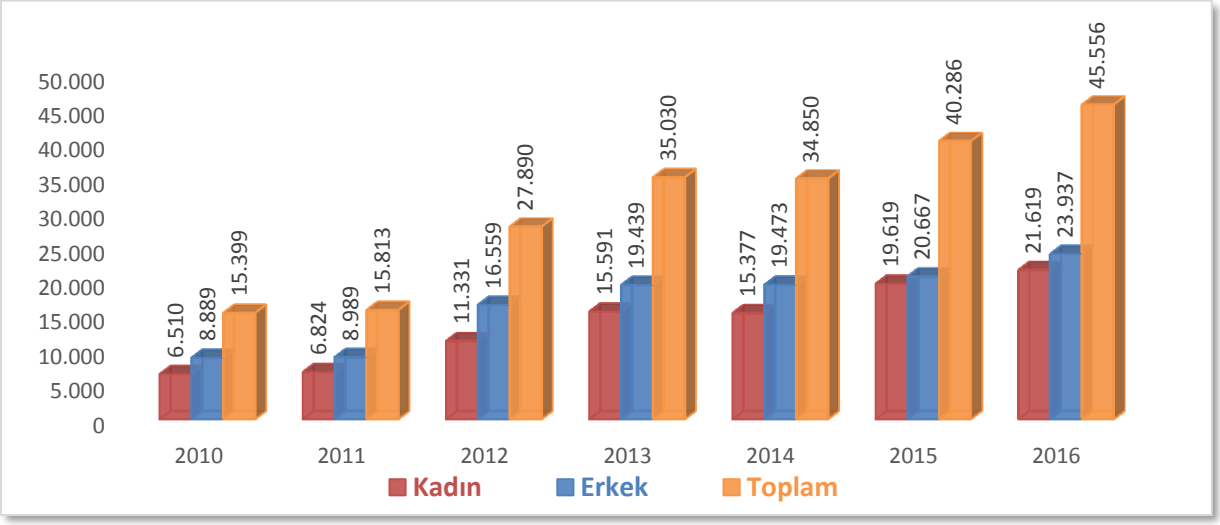

Kaynak: İŞKUR

Aydın ili için başvuru sayısı, 2016 yılında son yedi yılın en yüksek seviyesini görmüştür. Toplam başvuru sayısı 45 bin 556 olarak gerçekleşmiştir. Bu başvuruların 23 bin 937 tanesini erkekler, 21 bin 619'unu kadınlar oluşturmuştur. Toplam başvuru sayısı 2010 yılına göre 2016 yılında 30 bin 197 tane artmıştır. Bu artışın 15 bin 109 tanesini kadınlar, 15 bin 48 tanesini erkekler oluşturmuştur. Yıllar itibari ile başvuruların yaklaşık olarak yüzde 45'i kadınlardan, yüzde 55'i erkeklerden oluşmaktadır.

Tablo 1: Mesleklere Göre Başvuru Sayısı (2016)

Meslekler	Kadın	Erkek	Genel Toplam
Beden İşçisi (Genel)	2.761	3.777	6.538
Temizlik Görevlisi	1.864	1.168	3.032
Satış Danışmanı	1.275	889	2.164
Büro Memuru (Genel)	1.249	651	1.900
Garson (Servis Elemanı)	477	977	1.454
Sekreter	1.072	19	1.091
Kuruyemiş Paketleme İşçisi	838	101	939
Şoför-Yük Taşıma	2	927	929
Kasiyer	579	253	832
Turizm Ve Otelcilik Elemanı	234	566	800

Kaynak: İŞKUR

Tablo 1'de Aydın ilinde mesleklere göre başvuru sayıları mevcuttur. En fazla başvurunun olduğu İlk 10 meslek içerisinde ilk sırada 6 bin 538 kişi başvuruyla Beden İşçisi (Genel) mesleği bulunmaktadır. Bu rakam toplam başvuru sayısının %14,3'ünü oluşturmaktadır. Bu mesleği Temizlik Görevlisi ve Satış Danışmanı meslekleri takip etmiştir. Kadınların başvurduğu mesleklere bakıldığında ise ilk ondan farklı olarak Ön Muhasebeci, Aşçı Yardımcısı ve Beden İşçisi(Temizlik) meslekleri yer almaktadır. Erkeklerde ise Sayaç Okuma Elemanı (Su), İşletmeci ve Bekçi meslekleri farklılık göstermektedir. Sekreter ve Şoför- Yük Taşıma mesleklerinde yapılan başvurularda cinsiyet ayrımına bağlı olarak değişiklik göstermiştir.

Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı işsizler, işsiz olup İŞKUR'a iş aramak için başvuruda bulunan kişileri kapsamaktadır. Bir kişi Kuruma kayıt olduktan sonra 12 ay boyunca herhangi bir işlemde bulunmazsa kayıtlarda aktif durumdan pasif duruma geçmektedir. Daha önce 18 ay olarak belirlenen aktif kayıtta kalma süresi 2016 yılı Ocak ayı ile birlikte 12 aya düşürülmüştür. Şekil 2'de yıllar itibariyle Aydın ili için İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin cinsiyete göre dağılımı verilmiştir.

Şekil 2: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2016)

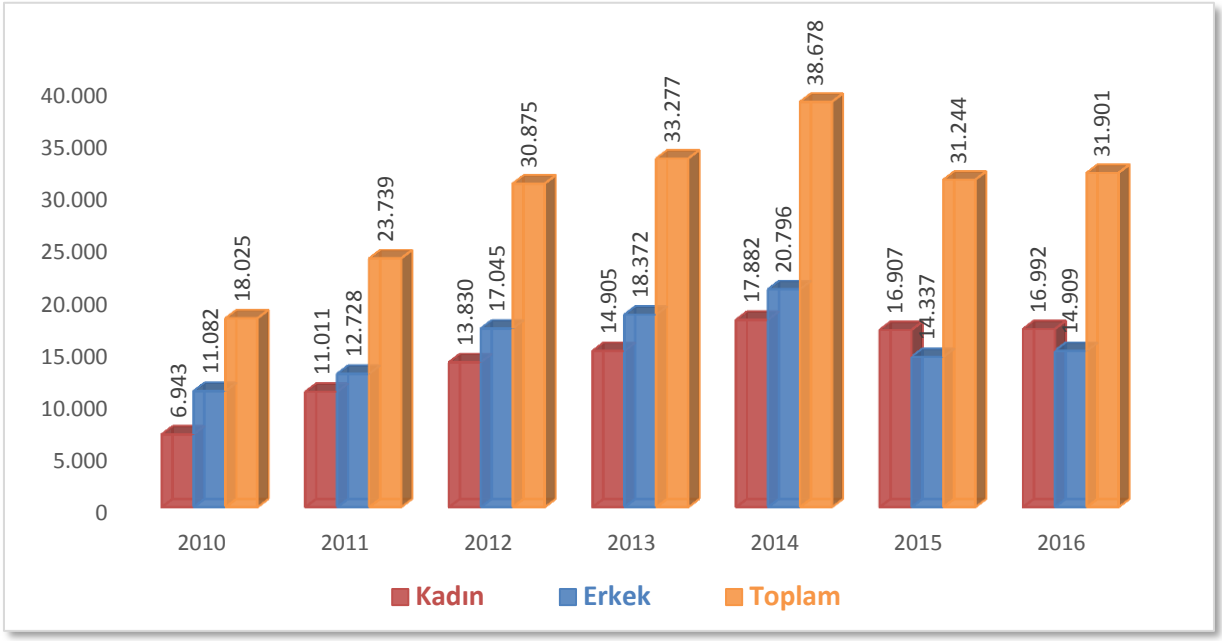

Kaynak: İŞKUR

2010 yılında Aydın ilinde İŞKUR'a kayıtlı 18 bin 25 işsizin 11 bin 82'si erkeklerden, geri kalan 6 bin 943 kişisi ise kadınlardan oluşmaktadır. 2016 yılında ise toplam 31 bin 901 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında 2015 ve 2016 yıları hariç diğer yıllarda artış eğilimi dikkati çekmektedir. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının da baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişmenin, İŞKUR olarak işsizlere daha doğru ve etkin politika üretmek noktasında faydalı olacağı düşünülmektedir.

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta kadınların kayıtlı işsiz olarak İŞKUR kayıtlarındaki önemli artışıdır. 2010 yılında 6 bin 943 kadın kayıtlarda işsiz olarak yer almışken bu sayı 2016 yılında yaklaşık iki kat artarak 16 bin 992'ye yükselmiştir.

Tablo 2: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2016)

Meslekler	Kadın	Erkek	Genel Toplam
Beden İşçisi (Genel)	1.828	2.223	4.051
Büro Memuru (Genel)	1.244	517	1.761
Temizlik Görevlisi	1.267	438	1.705
Satış Danışmanı	1.040	584	1.624
Sekreter	1.051	18	1.069
Garson (Servis Elemanı)	333	634	967
Kasiyer	530	203	733
Ön Muhasebeci	549	167	716
Şoför-Yük Taşıma	6	706	712
Aşçı Yardımcısı	544	122	666

Kaynak: İŞKUR

Tablo 2'de Aydın ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları mevcuttur. En fazla kayıtlı işsizin olduğu İlk 10 meslek içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte Aydın ilinde Kuruma kayıtlı 4 bin 51 işsiz bulunmaktadır. Bu rakam Aydın ilindeki toplam kayıtlı işsiz sayısının %12,6'sını oluşturmaktadır. Bu mesleği Büro Memuru (Genel) ve Temizlik Görevlisi meslekleri takip etmiştir. Başvurularda olduğu gibi kadın kayıtlı işsizlerde de aynı durum söz konusudur. Kadınlarda en çok Beden İşçisi, Temizlik Görevlisi, Büro Memuru (Genel) gibi mesleklerin yanı sıra Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreter, Hasta Kabul-Kayıt Görevlisi ve Çocuk Gelişim Elemanı gibi niteliği yüksek mesleklerde de kayıtlı işsiz bulunmaktadır.

Açık İşler

Açık iş; en basit tanımlama ile Kuruma işverenler tarafından verilen işgücü talebidir. Açık iş sayısının artması kendisini işe yerleştirmede göstermekte ve işverenlerin İŞKUR ile çalışma isteklerinin arttığı yönünde izlenim vermektedir.

Şekil 3: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2016)

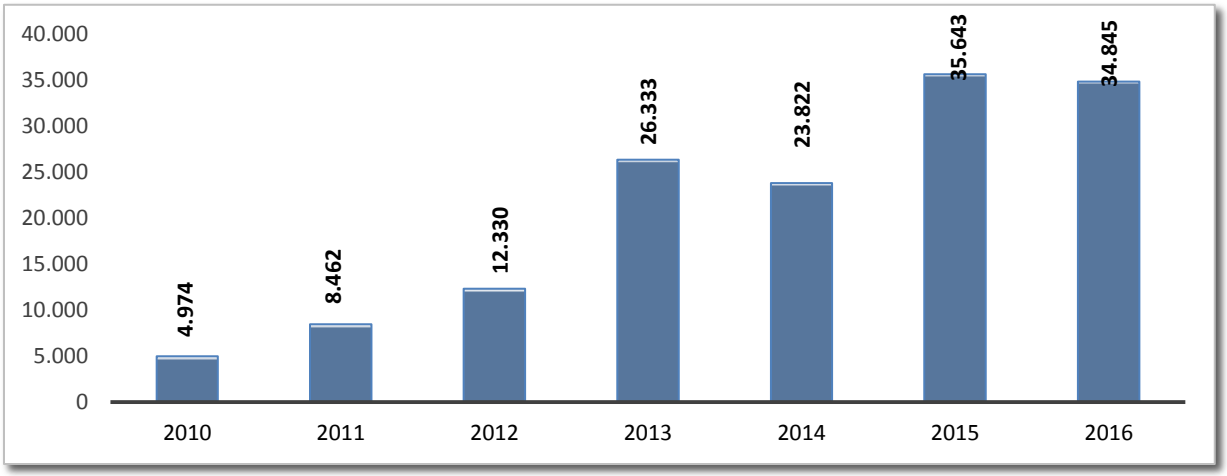

Kaynak: İŞKUR

Şekil 3'te görüleceği üzere 2010 yılında 4 bin 974 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2016 yılına gelindiğinde 34 bin 845 kişiye yükselmiştir. Açık iş sayıları yıllar içerisinde artan bir seyir izlemiştir. 2014 yılında bir önceki yıla göre bir düşüş olmasına karşın 2013 yılında bir önceki yıla göre iki kattan fazla artış göstermiştir. Açık iş sayısı 35 bin 643 ile 2015 yılında zirveyi görmüş ve bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 49,6'lık gibi bir artış sergilemiştir. Ancak 2016 yılında açık iş sayısında bir azalış görülmektedir.

Tablo 3: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2016)

Meslekler	Açık İş Sayısı
Beden İşçisi (Genel)	7.466
Temizlik Görevlisi	4.517
Turizm Ve Otelcilik Elemanı	1.376
Garson (Servis Elemanı)	1.279
Kuruyemiş Paketleme İşçisi	1.109
Satış Danışmanı	1.096
Hemşire	820
Veri Giriş Kontrol İşletmeni	809
Tıbbi Dokümantasyoncu Ve Sekreter	675
Şoför-Yük Taşıma	670

Kaynak: İŞKUR

Aydın ilinde 2016 yılında 34 bin 845 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, kayıtlı işsizlerde ve başvuru sayılarında olduğu gibi ilk sırada 7 bin 466 tane açık işe sahip Beden İşçisi (Genel) mesleği bulunmaktadır. Bu sayı toplam açık iş sayısının %21,4'ünü oluşturmaktadır. Bu mesleği Temizlik Görevlisi ve Turizm ve Otelcilik Elemanı meslekleri takip etmiştir.

İşe Yerleştirmeler

İşgücü piyasasının arz ve talep yönlü olduğu düşünüldüğünde işgücü talebinin artması ile daha fazla bireyin işe yerleşmesi doğal bir sonuçtur. Bu nedenle işe yerleştirme sayılarının artması için işverenlerden alınan açık işlerin artışının önemli olduğu unutulamamalıdır.

Şekil 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2016)

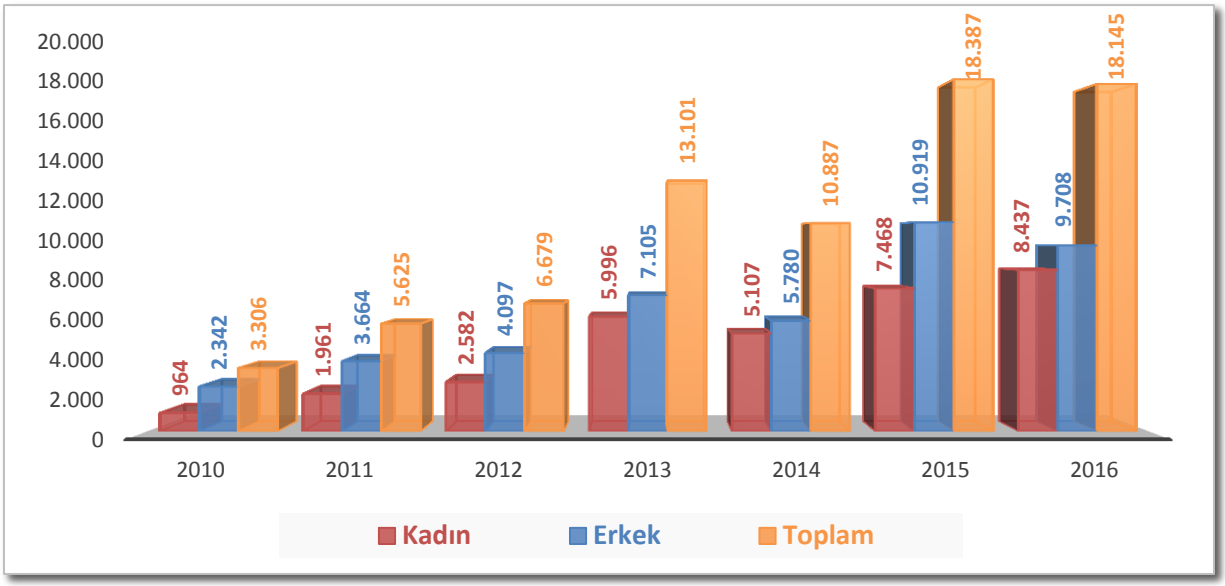

Kaynak: İŞKUR

2010 yılındaki işe yerleştirme sayısı 3 bin 306 olan Aydın ilinde işe yerleştirilenlerin 2 bin 342'si erkeklerden, geri kalan 964 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. Bu rakamlar 2013 yılına kadar artış gösterirken 2014 ve 2016 yıllarında bir önceki yıla göre azalma göstermiştir. 2016 yılında Aydın ilinde 18 bin 145 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir. 2010 yılında işe yerleşenlerin sadece yüzde 29'u kadınlardan oluşurken bu oran yıllar itibariyle artarak 2016 yılında yüzde 46,4'e yükselmiştir.

Şekil 4'te görüleceği üzere 2014 yılında işe yerleştirme rakamlarında belirgin bir düşüş yaşanmıştır. Ekonomideki durgunluk, sektörel belirsizlikler, asgari ücret düzeyi ile ekonomideki mal ve hizmet talebi gibi faktörler işverenlerin işgücü talebini etkilemektedir. İŞKUR olarak her koşulda ekonomideki potansiyel olamasa da fiili açık işleri mümkün olduğunca Kuruma kazandırıp, İŞKUR üzerinden iş arayan kayıtlı işgücü ile eşleştirmek işgücü piyasasında etkinliği arttırmak adına önemlidir. Bu durum da doğal olarak istatistiklere işe yerleştirme olarak yansıyacaktır.

Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2016)

Meslekler	Kadın	Erkek	Genel Toplam
Temizlik Görevlisi	1.820	2.013	3.833
Beden İşçisi (Genel)	1.283	2.070	3.353
Hemşire	721	90	811
Veri Giriş Kontrol İşletmeni	654	153	807
Turizm ve Otelcilik Elemanı	259	546	805
Kuruyemiş Paketleme İşçisi	719	74	793
Tıbbi Dokümantasyoncu ve Sekreter	511	149	660
Sayaç Okuma Elemanı (Su)	38	549	587
Garson (Servis Elemanı)	160	352	512
İmal İşçisi	132	374	506

Kaynak: İŞKUR

Aydın ilinde 3 bin 833 tane işe yerleştirmeyle Temizlik Görevlisi mesleği ile ilk sırada yer almaktadır. Bu sayı toplam işe yerleştirme sayısının %21,1'ini oluşturmaktadır. Bu mesleği Beden İşçisi (Genel) , Hemşire meslekleri takip etmektedir. Kadınlar erkeklerden farklı olarak en çok Hemşire, Kuruyemiş paketleme İşçisi, Veri Giriş Kontrol İşletmeni mesleklerinde işe yerleşirken erkek ise Turizm ve Otelcilik Elemanı, Sayaç Okuma Elemanı(Su) ve İmal işçisi mesleklerinde işe yerleşmiştir.

Aktif İşgücü Programları

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla işgücü piyasasında becerileri eskimiş ya da hiçbir niteliği olmayan işgücüne beceri kazandırarak daha kolay iş bulmasına imkân vermekte ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır.

Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır. Toplum yararına programlar ise işsizliğin yoğun olduğu yerlerde ve dönemlerde işgücünün, işgücü piyasasından uzak kalmasını önlemede önemli bir araçtır.

Tablo 5: Mesleki Eğitim Kurs ve Kursiyer Sayıları (2010-2016)

MEK					Cinsiyet Dağılımı		Yıllık Değişim		
Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Toplam
2010	79	839	675	1.514	55,4%	44,6%			
2011	29	173	233	406	42,6%	57,4%	-79,4%	-65,5%	-73,2%
2012	37	302	335	637	47,4%	52,6%	74,6%	43,8%	56,9%
2013	28	169	314	483	35,0%	65,0%	-44,0%	-6,3%	-24,2%
2014	50	317	415	732	43,3%	56,7%	87,6%	32,2%	51,6%
2015	71	1.035	395	1.430	72,4%	27,6%	226,5%	-4,8%	95,4%
2016	47	767	196	963	79,6%	20,4%	-25,9%	-50,4%	-32,7%

Kaynak: İŞKUR

Mesleki eğitim kursu en fazla 2010 yılında düzenlenmiştir. Düzenlenen 79 kursa 839 kadın kursiyer, 675 erkek kursiyer katılarak toplam bin 514 kursiyer katılım sağlamıştır. 2016 yılında ise düzenlenen 47 mesleki eğitim kursuna 963 kursiyer katılmıştır. Katılan kursiyerlerin 196'sı erkek, 767'si kadınlardan oluşmaktadır.

Mesleki eğitim kursları; yeni bir meslek kazandırılması veya var olan mesleki becerilerin geliştirilmesi suretiyle bireylerin istihdam edilebilirliğini arttırarak işsizlik probleminin çözülmesini hedefleyen programlardır. Bu kapsamda düzenlenecek kursların beceri eksikliği olan kitlelere ulaşması büyük önem taşımaktadır. Kursa katılan bireylerin cinsiyetleri incelendiğinde genellikle kadın katılımcıların daha fazla olduğu görülmektedir. Kadınların eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılımlarının arttığı gerçeği düşünüldüğünde mesleki eğitim kursları ile kadınların beceri seviyeleri arttırılarak işgücü piyasasına girişleri ve istihdam edilebilirlikleri kolaylaştırılmaktadır. 2016 yılında katılan kursiyerlerin yüzde 79,6'sı kadınlardan oluşmaktadır. Bu bilgiler ışığında katılımcıların cinsiyet dağılımı incelendiğinde kadınların yüksek oranda olması hedef kitlenin doğru belirlendiğini göstermektedir.

Tablo 6: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Kadın	Erkek	Toplam
Takı İmalatçısı	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	Takı İmalatçısı
Garson (Servis Elemanı)	Gaz Altı Kaynakçısı	Garson (Servis Elemanı)
Ekmek Ustası	Meyve Ve Sebze Yetiştiricisi (Sera)	Tel Kırma Nakışçısı
Tel Kırma Nakışçısı	Davulcu	Ekmek Ustası
Sofralık Zeytin İşlemecisi	Örtü Altı Sebze Yetiştiricisi	Sofralık Zeytin İşlemecisi
Ev Tipi Sofralık Zeytin İşlemecisi	Ahşap Montaj Elemanı	Meyve Ve Sebze Yetiştiricisi (Sera)
Mis Sabun Üretim İşçisi	Arıcı	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)
Hasta Kabul-Kayıt Görevlisi	Sulama Sistemleri Montaj İşçisi	Gaz Altı Kaynakçısı
Sabun İmalatçısı (Geleneksel Yöntemlerle)	Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	Ev Tipi Sofralık Zeytin İşlemecisi
Zeytin Yetiştiricisi	Cam Süsleyicisi (Elle)	Mis Sabun Üretim İşçisi

Kaynak: İŞKUR

2016 yılında en fazla Takı İmalatçısı, Garson (Servis Elemanı) ve Tel Kırma Nakışçısı mesleklerinde kurs düzenlenmiştir. Kadınlarda en fazla Takı İmalatçısı, Garson (Servis Elemanı) ve Ekmek Ustası mesleğinde kurs düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik), Gaz Altı Kaynakçısı ve Meyve Ve Sebze Yetiştiricisi (Sera)mesleklerinde kurs düzenlenmiştir.

Tablo 7: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2016)

İEP					Cinsiyet Dağılımı		Yıllık Değişim		
Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Toplam
2010	6	9	5	14	64,3%	35,7%	-	-	-
2011	46	29	75	104	27,9%	72,1%	222,2%	1400,0%	642,9%
2012	165	252	193	445	56,6%	43,4%	769,0%	157,3%	327,9%
2013	655	794	577	1.371	57,9%	42,1%	215,1%	199,0%	208,1%
2014	764	758	393	1.151	65,9%	34,1%	-4,5%	-31,9%	-16,0%
2015	1.990	2.018	1.264	3282	61,5%	38,5%	166,2%	221,6%	185,1%
2016	1.859	1.703	1.750	3.453	49,3%	50,7%	-15,6%	38,4%	5,2%

Kaynak: İŞKUR

İşsizliğin en önemli nedenlerinden biri gerekli mesleki bilgi ve beceriye sahip olunamamasının yanında yeterli iş tecrübesine sahip olunmamasıdır. İşbaşı eğitim programının temel gayesi mesleki deneyimi veya iş tecrübesi olmayan kişilere mesleki deneyim ve iş tecrübesi kazandırılarak bu kişilerin istihdam edilebilirliklerinin arttırılmasıdır. Bir diğer gaye ise nitelikli işgücü temin etmekte zorlanan işverenlere işe alacakları kişileri işyerinde belli bir süre gözlemleyerek ve eğitim vererek kişiler hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olma ve işe alma konusunda isabetli bir karar verme imkânı sunmaktır.

2013 yılından itibaren işbaşı eğitim programlarının sayısı artış eğilimi içerisindedir. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak karşımıza çıkmaktadır. 2016 yılında düzenlenen toplam kurs sayısı 2010 yılına göre 308 kat artmıştır. Bu durum İŞKUR'un kurslarının daha çok kişiye beceri kazandırdığını ve işgücü piyasasında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

2016 yılında bin 859 işbaşı eğitim programı düzenlenmiş olup toplam 3 bin 453 kişi programa katılmıştır. Katılımcıların yüzde 49,3'ü kadınlardan yüzde 50,7'si erkeklerden oluşmaktadır.

Tablo 8: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Kadın	Erkek	Toplam
Satış Danışmanı	Garson (Servis Elemanı)	Garson (Servis Elemanı)
Büro Memuru (Genel)	Aşçı Yardımcısı	Satış Danışmanı
Garson (Servis Elemanı)	Satış Danışmanı	Aşçı Yardımcısı
Kuruyemiş Paketleme İşçisi	Servis Komisi	Büro Memuru (Genel)
Ön Muhasebeci	Büro Memuru (Genel)	Satış Elemanı (Perakende)
Satış Elemanı (Perakende)	Satış Elemanı (Perakende)	Servis Komisi
Sekreter	Turizm Ve Otelcilik Elemanı	Ön Muhasebeci
Aşçı Yardımcısı	Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi	Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi
Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi	Ön Muhasebeci	Turizm Ve Otelcilik Elemanı
Servis Komisi	Muhasebe Meslek Elemanı	Kuruyemiş Paketleme İşçisi

Kaynak: İŞKUR

2016 yılında en fazla Garson (Servis Elemanı), Satış Danışmanı ve Aşçı Yardımcısı mesleklerinde işbaşı eğitim programı düzenlenmiştir. Kadınlarda en fazla Satış Danışmanı, Büro Memuru (Genel) ve Garson (Servis Elemanı)mesleğinde program düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla Garson (Servis Elemanı), Aşçı Yardımcısı ve Satış Danışmanı mesleklerinde program düzenlenmiştir.

Tablo 9: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2016)

GEP					Cinsiyet Dağılımı		Yıllık Değişim		
Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Toplam
2014	18	269	207	476	56,5%	43,5%	-22,0%	-24,5%	-23,1%
2015	26	355	318	673	52,7%	47,3%	32,0%	53,6%	41,4%
2016	52	582	744	1.326	43,9%	56,1%	63,9%	134,0%	97,0%

Kaynak: İŞKUR

Girişimcilik Eğitim Programları, istihdamın korunması, artırılması, geliştirilmesi ve işsizliğin azaltılması hedefleri çerçevesinde işsizlere kendi işlerini kurma imkânı sunarak hem işsiz olan bireyleri işsizlikten kurtarmayı hem de bireylere ilave istihdam imkânı oluşturmayı hedeflemektedir. 2016 yılında 52 tane girişimcilik eğitim programı düzenlenmiştir. 2016 yılında düzenlenen girişimcilik eğitim programı 2015 yılına göre 2 katına çıkmıştır. 2016 yılında programa 582'si kadın, 744'ü erkek olmak üzere toplam bin 326 kişi katılmıştır.

Tablo 10: Toplum Yararına Programlar (Kurs ve Kursiyer Sayıları) (2010-2016)

TYP					Cinsiyet Dağılımı		Yıllık Değişim		
Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Toplam
2010	62	38	440	478	7,9%	92,1%	-86,2%	-39,8%	-52,5%
2011	50	125	465	590	21,2%	78,8%	228,9%	5,7%	23,4%
2012	60	287	450	737	38,9%	61,1%	129,6%	-3,2%	24,9%
2013	31	400	219	619	64,6%	35,4%	39,4%	-51,3%	-16,0%
2014	41	733	541	1.274	57,5%	42,5%	83,3%	147,0%	105,8%
2015	114	3.147	2.697	5.844	53,9%	46,1%	329,3%	398,5%	358,7%
2016	49	688	555	1.243	55,3%	44,7%	-78,1%	-79,4%	-78,7%

Kaynak: İŞKUR

Toplum Yararına Programlar; işsizliğin yoğun olduğu dönemlerde toplum yararına bir iş ya da hizmetin gerçekleştirilmesi yoluyla özellikle istihdamında zorluk çekilen işsizlerin çalışma alışkanlık ve disiplininden uzaklaşmalarını engelleyerek işgücü piyasasına uyumlarını gerçekleştirmek ve geçici gelir desteği sağlamak gayesiyle uygulanmaktadır. Aydın ilinde 2014 yılında toplum yararına programlara katılanların sayısında ciddi bir artış meydana gelmiştir. 2016 yılından toplam 49 kurs açılmış olup bu programlara 688'i kadın, 555'i erkek olmak üzere toplamda bin 243 kişi katılmıştır. Toplum yararına programlar en fazla MEB Bakım ve Onarım Temizlik ve Çevre Temizliği işlerinde düzenlenmiştir.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur.

Tablo 11: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2016)

Yıllar	Başvuru Sayısı	Hak Eden Sayısı	Yıllık Değişim Başvuru	Yıllık Değişim Hak Eden
2010	4.432	3.026	-14,80%	-28,80%
2011	4.792	3.090	8,10%	2,10%
2012	6.655	3.713	38,90%	20,20%
2013	7.852	4.285	18,00%	15,40%
2014	10.968	5.887	39,70%	37,40%
2015	11.618	5.755	5,90%	-2,20%
2016	16.764	8.523	44,30%	48,10%

Kaynak: İŞKUR

Aydın ilinde 2016 yılında toplam 16 bin 764 kişi işsizlik ödeneğine başvurmuş, bu kişilerden 8 bin 523'ü işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuru ve hak eden sayısı yıllar itibari ile artmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuranların sayısı 2016 yılında 2015 yılına göre yüzde 44,3 oranında artmıştır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin sayısı ise 2016 yılında 2015 yılına göre yüzde 48,1 oranında artış göstermiştir.

Tablo 12'da ise işsizlik ödeneğini hak edenlerin meslek bilgileri yer almaktadır. İşsizlik ödeneğini hak edenler içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleğindekiler bulunmaktadır.

Tablo 12: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2016)

Meslekler	İÖ Hakeden Sayısı
Beden İşçisi (Genel)	944
Satış Danışmanı	475
Temizlik Görevlisi	312
Büro Memuru (Genel)	257
Garson (Servis Elemanı)	242
Şoför-Yük Taşıma	235
Aşçı	194
Ön Muhasebeci	187
Kuruyemiş Paketleme İşçisi	170
Sekreter	141

Kaynak: İŞKUR

Aydın ili için başvuru sayısı, kayıtlı işsiz sayısı ve açık iş sayısında ilk sırada yer alan Beden İşçisi (Genel) mesleği işsizlik ödeneğini hak edenler içinde de birinci sırada yer almaktadır. Beden İşçisi (Genel) mesleğinde 944 kişi işsizlik ödeneği almayı hak etmiştir. Bu rakam toplam işsizlik ödeneğini almaya hak edenlerin %11,1'sini oluşturmaktadır. Satış danışmanı mesleğinde ise bu sayı 475 olarak gerçekleşmiştir. Bu meslekleri ise Temizlik Görevlisi, Büro Memuru (Genel) ve Garson (Servis Elemanı) meslekleri takip etmiştir. Tablo 12'den anlaşılacağı üzere birkaç meslek haricinde daha çok nitelik gerektirmeyen mesleklerde işsizlik ödeneği alma durumu mevcuttur. Bu durum da meslek sahibi olan kişilerin daha az iş kaybına uğradıkları anlamına gelmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin kurulması yolu ile daha etkin işleyişi sağlamak adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek önemli bir konuyu oluşturmaktadır. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın oluşturduğu etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hanehalkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak gayesiyle İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi gayesiyle Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmaya başlanmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2017 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 3 Nisan – 5 Mayıs 2017 tarihleri arasında Türkiye genelinde 90 bin 749 işyeri ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ile Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işyerlerinde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkılmıştır. Bu tabakalarda il düzeyinde bir sonuç elde edilmemiştir.

İşyerleriyle, Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işyeri bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet, Arama Süresi)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- 30 Nisan 2018 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Aydın ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları ile part-time çalışanının bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Aydın ilinde 961 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 41 bin 918 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

Aydın ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için veri üretilmiştir. Tablo 13'de Aydın ilinde araştırma kapsamında olan işyerlerinin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 13: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektörler	İşyeri Sayısı
İnşaat	233
İmalat	208
Toptan ve Perakende Ticaret	181
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	101
Eğitim	47
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	38
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	32
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	27
Ulaştırma ve Depolama	24
Diğer Hizmet Faaliyetleri	23
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	17
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme	11
Gayrimenkul Faaliyetleri	10
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	3
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	3
Bilgi ve İletişim	2
Su Temini Faaliyetleri	1
Genel Toplam	**961**

Kaynak: İPA 2017

Aydın ilinde İnşaat sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Aydın ilindeki çalışma kapsamına giren işyerlerinin yüzde 24,2'si İnşaat sektöründe yer almaktadır.

Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 20 ve daha fazla istihdamlı işyerleri içerisinde İnşaat sektöründe bulunan işyerlerinin ağırlığı yüzde 17,8'dir. Bu durumda Aydın ilinde İnşaat sektöründe bulunan işyerlerinin toplam işyerleri içindeki ağırlığı Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. İnşaat sektöründen sonra en fazla işyeri İmalat sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında il genelinde yer alan işyerlerinin yüzde 21,6'sı bu sektörde bulunmaktadır. Ayrıca yüzde 19 olan Türkiye ortalamasına yakın bir oran olarak gerçekleşmiştir. Aydın ilinde 20 ve daha fazla kişi istihdam eden yaklaşık her 2 işyerinden bir tanesi İnşaat veya İmalat sektöründe faaliyet göstermektedir.

En az işyeri ise Su Temini Faaliyetleri sektöründe bulunmaktadır. Daha sonra ise Bilgi ve İletişim ile Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Ve Spor, Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektörleri karşımıza çıkmaktadır. Ancak bu tablo okunurken Aydın ili düzeyinde 20 ve daha fazla istihdamı olan işyerleri araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Ayrıca bu araştırma işyeri bazlı bir araştırma olup mutlaka istihdamı 20'den az olan Su Temini Faaliyetleri veya Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründe bulunan banka şubesi mevcut olacağından verilerin düşük olması doğaldır.

Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı

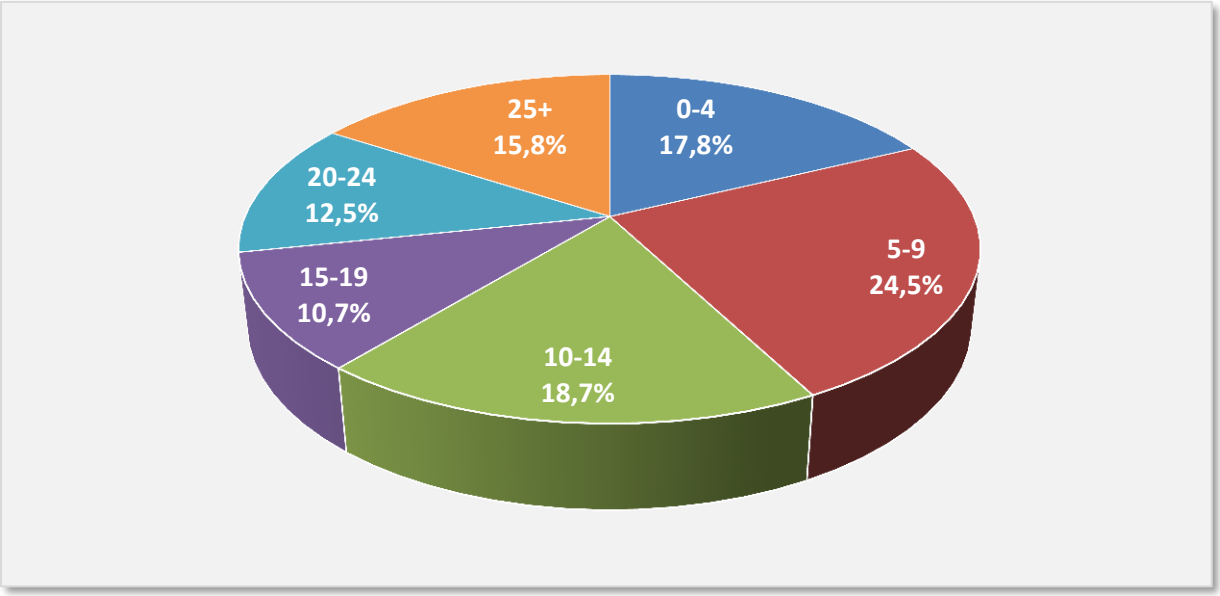

Kaynak: İPA 2017

Grafik 5'de görüldüğü üzere Aydın ilinde araştırma kapsamında yer alan işyerlerinin yüzde 24,5'i 5-9 yaş arasındaki işyerlerinden oluşmaktadır. 10-14 yaş arasında olan işyerlerinin ağırlığı ise yüzde 18,7'dir. Aydın ilinde yaklaşık her 5 işyerinden üç tanesi 0-14 yaş aralığındadır. Yaklaşık her 3 işyerinden biri ise 20 ve daha fazla yıldır faaliyet göstermektedir.

Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Dağılımı

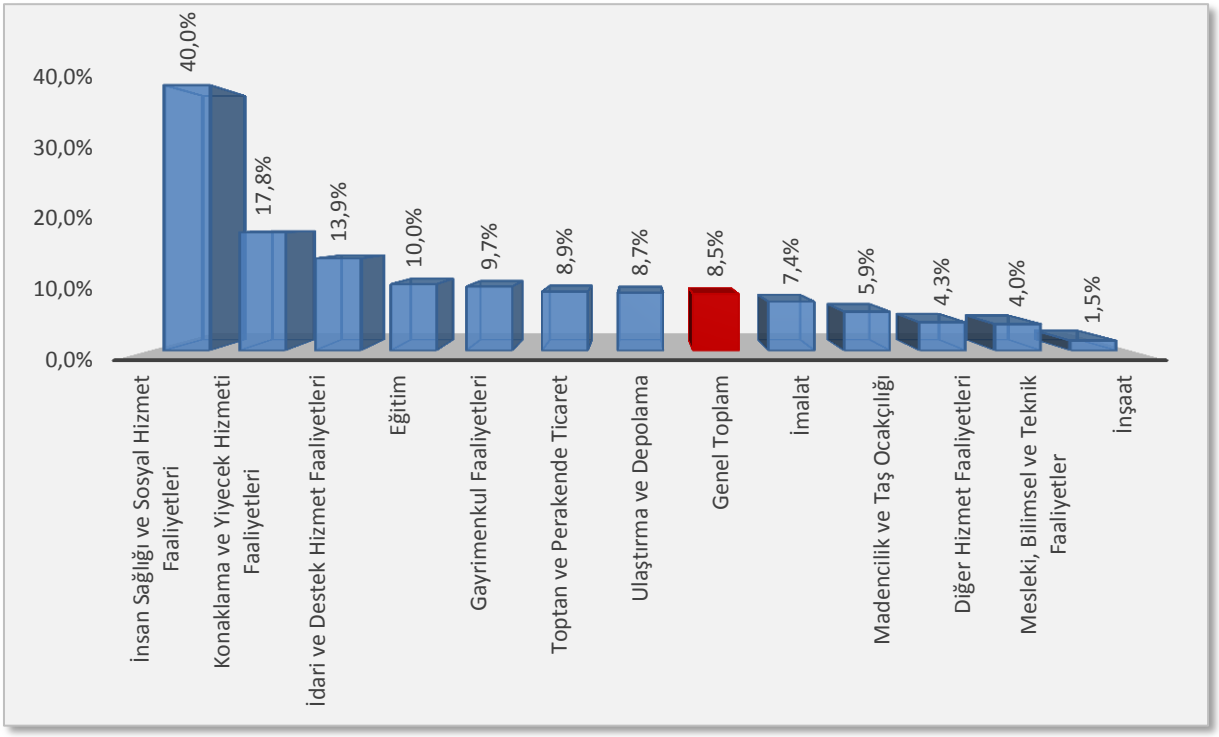

Kaynak: İPA 2017

Aydın ilinde İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 40'ında part-time çalışan bulunmaktadır. Aydın ili genelinde bu oran yüzde 8,5 olarak gerçekleşmiştir. İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü Türkiye genelinde de bu konuda öne çıkmış ve yüzde 36 ile birinci sırada yer almıştır. Aydın ilinde ikinci sırada Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri sektörü yer almıştır. Bu sektörde işyerlerinin yüzde 17,8'inde part-time çalışanı bulunmaktadır Üçüncü sırada ise yüzde 13,9 ile İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörü yer almıştır. Bu sektörlerde bulunan işyerlerinde part-time çalışan olmasının sebebi bu alanların part-time çalışmaya uygun olmasıdır. Zira İnşaat sektöründe işgücü part-time çalışma yapma eğiliminde daha az bulunmaktadır. Özellikle çalışma şartları ve ücret düzeyi, part-time çalışma yönünde işgücünü sevk etmemektedir.

Part-time çalışmalar, esnek bir çalışma şekli olup işgücü piyasasında kadınlar tarafından oldukça talep edilmektedir. Gerek ailevi yükümlülükler gerekse işgücü piyasasında işverenlerin kadın emeğinden sürekli olarak faydalanabilme yönündeki olumsuz algısı kadınları, part-time şeklinde istihdam biçimlerine yönlendirmektedir. Grafik 7'de part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranları bulunmaktadır.

Şekil 7: Kadınların Part-Time Çalışma Durumu

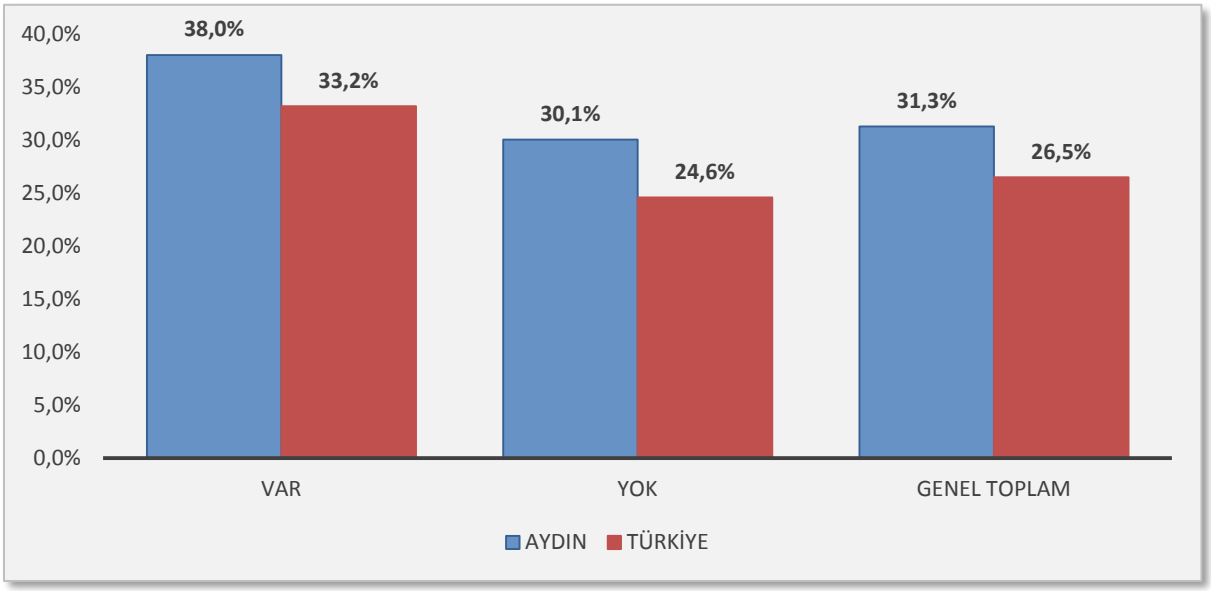

Kaynak: İPA 2017

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların yüzde 26,5'ini kadınlar oluşturmaktayken Aydın ilinde bu oran yüzde 31,3 ile Türkiye ortalamasının üzerinde gerçekleşmiştir. Part-time çalışma yapma durumlarına göre Aydın ili verileri incelendiğinde ise bu esnek çalışma şeklini kullanan işyerlerinde çalışanların içinde kadınların oranı yüzde 38 iken bu çalışma şeklini kullanmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranı yüzde 30,1 olarak tespit edilmiştir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde part-time çalışma yapan işyerlerinde kadın çalışanların oranı yüzde 33,2 iken bu oran part-time çalışma yapmayan işyerlerinde yüzde 24,6'da kalmıştır. Aydın ilinde part-time çalışma kadın istihdamını olumlu etkilemektedir.

Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu

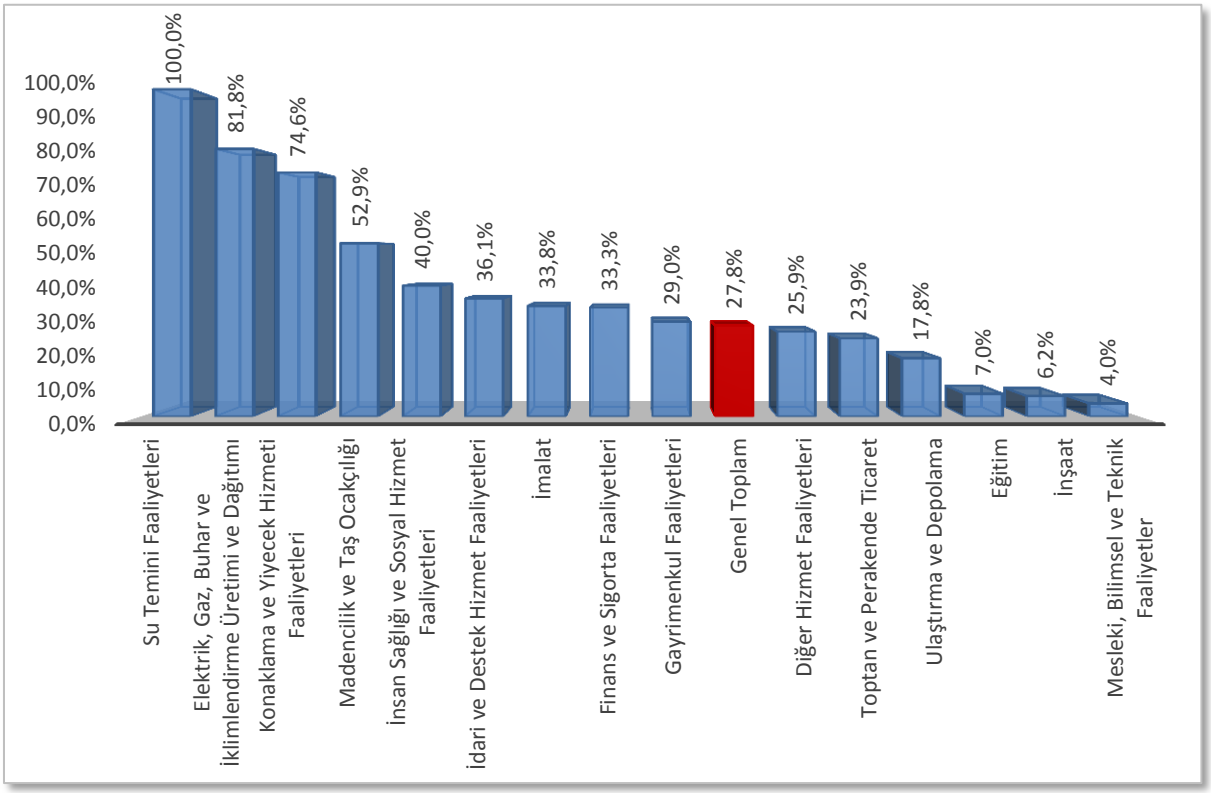

Kaynak: İPA 2017

Aydın ilinde işyerlerinin yüzde 27,8'sinde vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 20+ istihdamlı işyerleri için Türkiye genelinde yüzde 25,7'dir. Aydın ilinde Su Temini Faaliyetleri sektöründe yer alan 20+ işyerlerinin tamamında vardiyalı çalışma yapılırken bunu yüzde 81,8'lik oran ile Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme sektörü takip etmiştir. Ancak Su Temini Faaliyetleri sektöründe işyeri sayısının diğer sektörlere göre az olması da bu oranın yüksek olmasına sebep olmaktadır. Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler, Eğitim, İnşaat sektörü ise en az vardiyalı çalışma yapılan sektörler olmuştur. Eğitim sektöründe bu oranın düşük olmasının nedeni çalışma saatlerinin düzenli olması gerektiğinde kaynaklanmaktadır. Vardiyalı çalışmayı az yapan bir diğer sektör olan inşaat sektöründe bu oran yüzde 6,2 olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu sektörde vardiyalı çalışmanın az yapılmasının nedeni ise işgücünden gün içinde belirli saatlerde verim alınabilmesi olarak söylenebilir.

Aydın ili genelinde vardiyalı çalışma yapma oranının altında olan sektörler; Toptan ve Perakende Ticaret, Ulaştırma ve Depolama, Eğitim, İnşaat, Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler ve Diğer Hizmet faaliyetleri olurken diğer bütün sektörler Aydın ili vardiyalı çalışma yapma oranının üstünde gerçekleşmiştir.

Şekil 9: Vardiyalı Çalışma yapan İşyerlerinde Kadın Çalışma Durumu

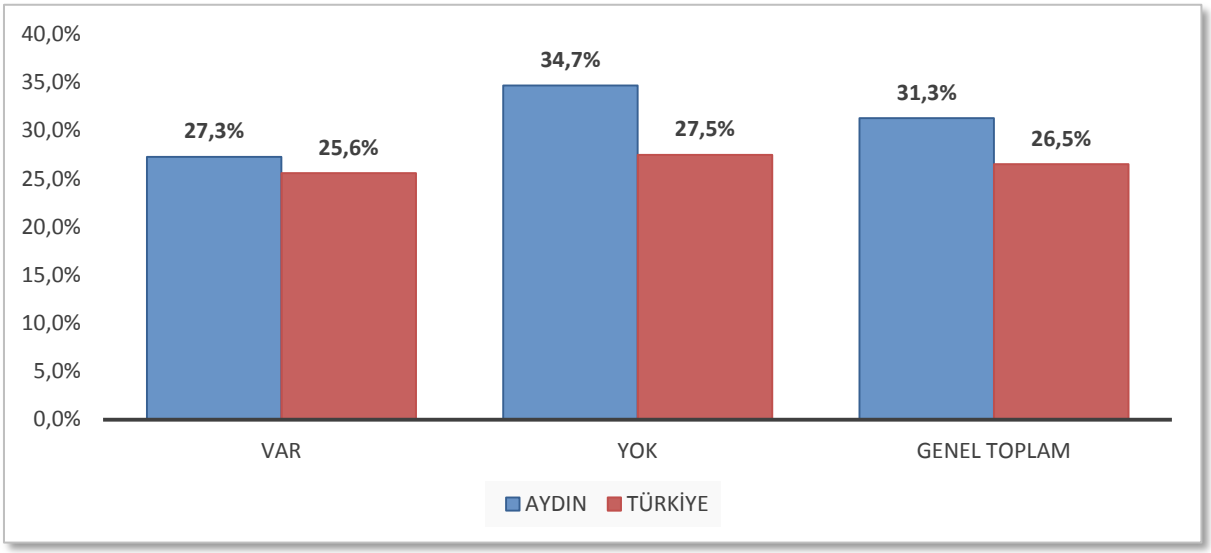

Kaynak: İPA 2017

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadın işçilerin gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde erkek işgücünün daha fazla çalışması beklendik bir durumdur. Gündüz vardiyalarında bu husus geçerli olmasa da genel olarak erkek işgücü tercihinde bir eğilim söz konusudur.

Şekil 9'de söz konusu eğilime doğru orantılı yönde bir durum olduğu göze çarpmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerleri için kadınların çalışma oranı, vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerine kıyasla daha düşüktür. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 27,3'ü kadın, yüzde 72,7'si ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise kadınların çalışma oranı yüzde 34,7'ye yükselmiştir

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadınların çalışma durumlarında belirgin bir fark bulunmamaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerindeki çalışanlarda kadınların oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine göre sadece 1,9 puan bir farkla fazladır. Şekilden de görüldüğü üzere bu fark Aydın ilinde Türkiye ile benzerlik göstermektedir.

Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı

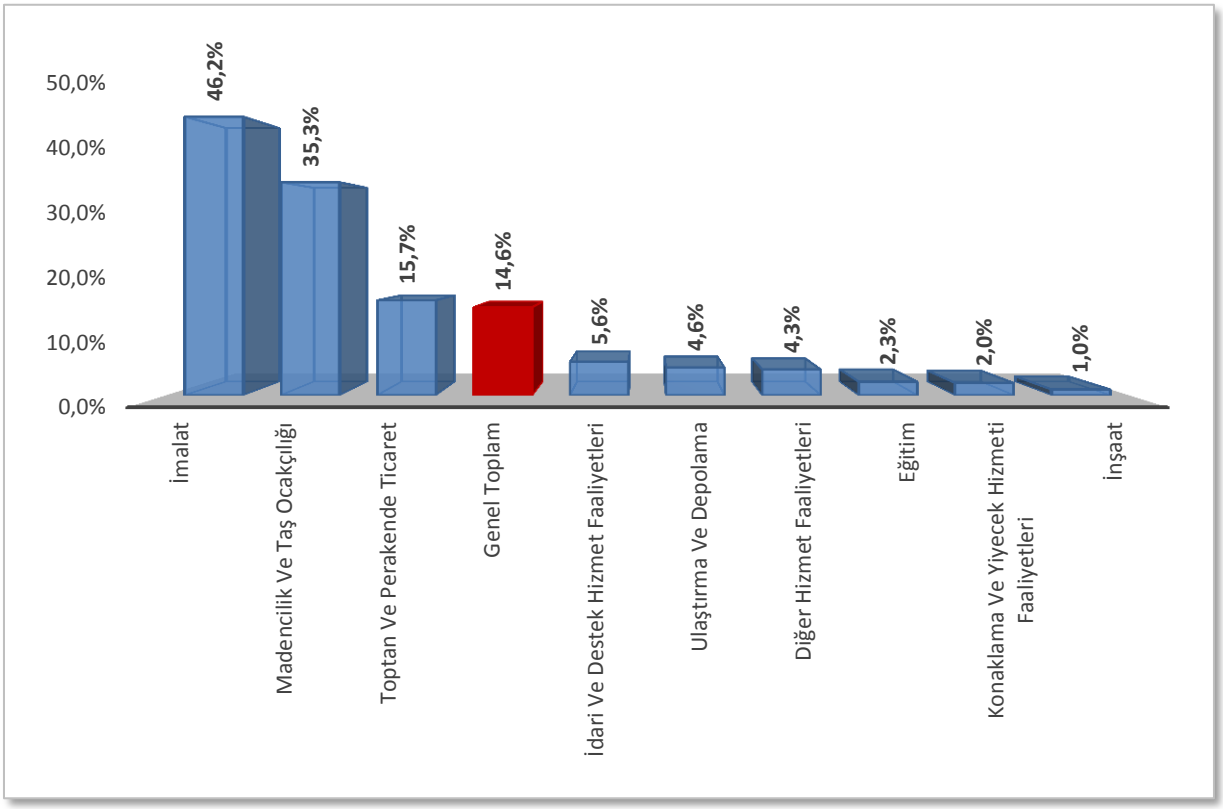

Kaynak: İPA 2017

Aydın ilinde 17 sektörden 9 sektörde bulunan işyerleri ihracat yapmaktadır. İlk sırada İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 46,2'si ihracat yapmakta, ikinci sırada ise yüzde 35,3 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü bulunmaktadır. Bu iki sektör ihracat yapma oranı anlamında Aydın ili ortalamasına göre yüksek bir seviyededir. Bu oranlar Türkiye ortalaması ile de benzerlik göstermektedir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 24,1'i ihracat yapmakta ve Aydın ilinde olduğu gibi ilk iki sektör olarak yüzde 55,2 ile İmalat ve yüzde 30,3 ile de Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörleri ön plana çıkmaktadır.

Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe söz konusu oranın yüksek çıkmasının en önemli sebebi Aydın il sınırları içinde maden ocaklarının ve ham maddenin olmasından kaynaklanmaktadır. Aydın ilinde yoğun olarak İnşaat sektöründe yer alan işverenler olmasına rağmen ihracat yapan işyeri oranı yüzde 1 ile son sırada yer almaktadır. İmalat sektörü ilin önemli bir payını oluştururken ihracat yapan işyerlerinde de ilk sırada yer almaktadır. İmalat sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 46,2'si ihracat yapmaktadır. Bu sektördeki işverenler için ise ihracat yapma oranı diğer sektörlere nazaran yüksek olması ihracata dayalı olarak ekonomik faaliyet içerisinde bulunmalarını göstermektedir. İhracat yapan işyerlerinde ise istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenmektedir.

Şekil 11: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

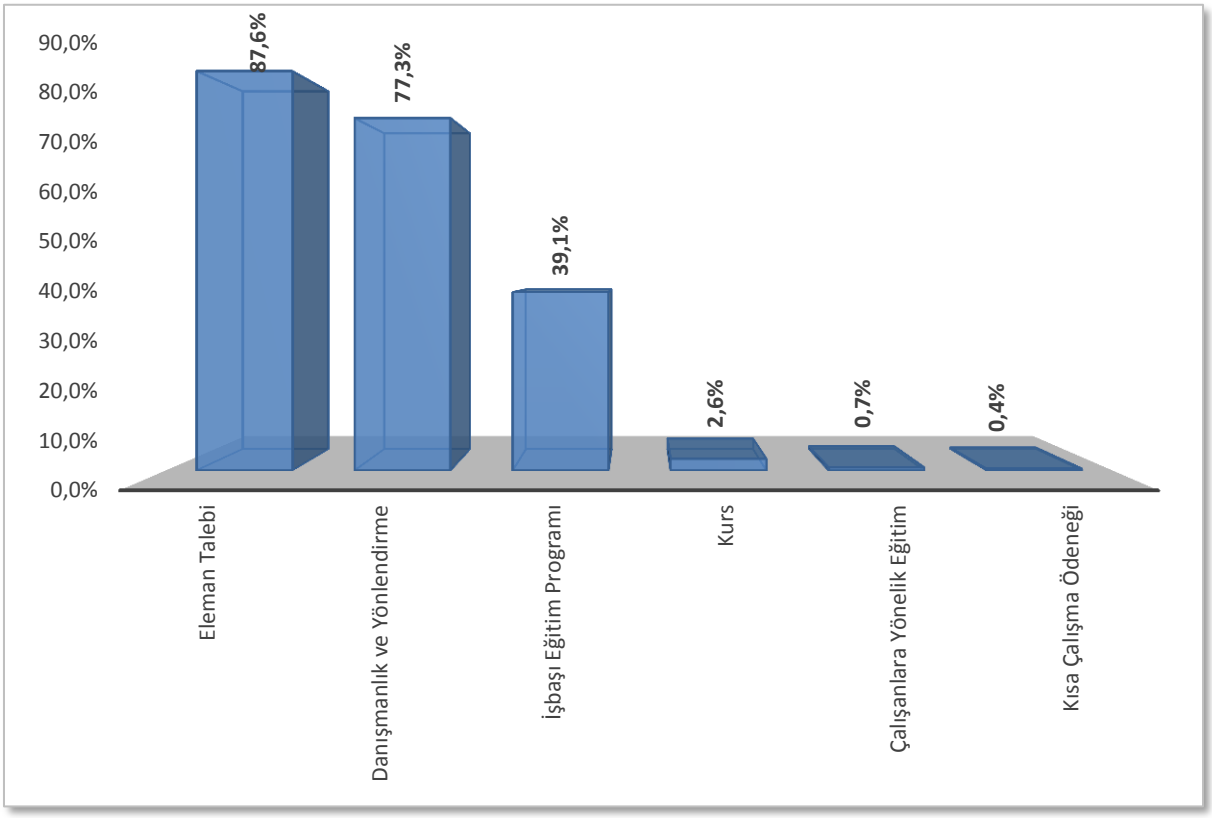

Kaynak: İPA 2017

Aydın ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 78,2'si İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Türkiye genelinde ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 55,4 olarak gerçekleşerek, bu oran Aydın ili için Türkiye ortalamasının üstündedir.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olan bu işyerleri ise en çok Eleman Talebi hizmeti almıştır. Bu işyerlerinin yüzde 87,6'sı Eleman Talebi yararlanırken yüzde 77,3'ü Danışmanlık ve Yönlendirme alanında İŞKUR ile iletişime geçmişlerdir.

Şekil 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

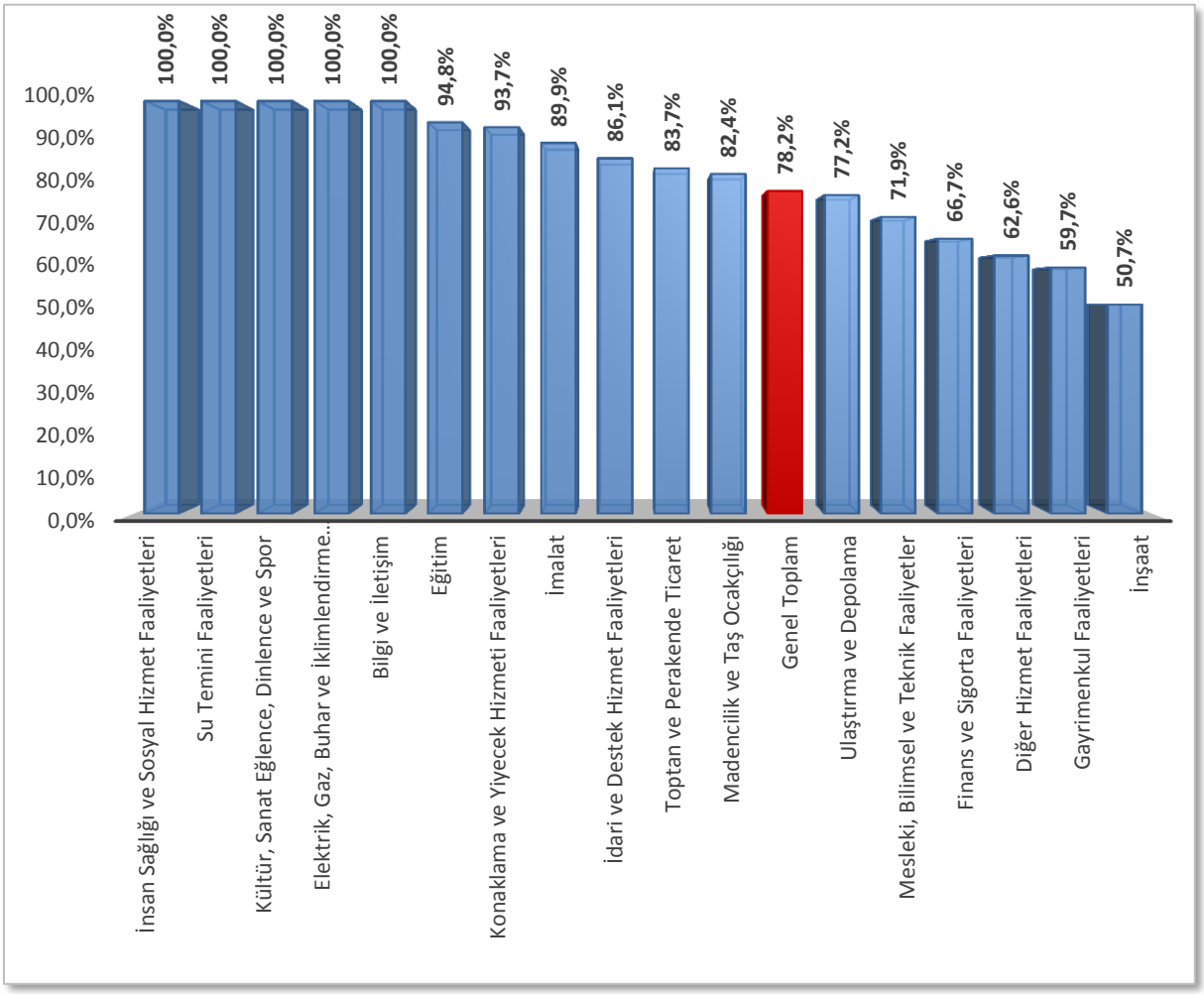

Kaynak: İPA 2017

Şekil 12'de ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Aydın ilinde İnsan Sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri; Su Temini Faaliyetleri; Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor; Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme; Bilgi ve İletişim sektörlerinde yer alan işyerlerinin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır.

İlin en çok işyerine sahip olan İnşaat sektöründe ise bu oran il geneli olan yüzde 78,2'nin altında kalarak yüzde 50,7 seviyesinde gerçekleşmiştir. İlin diğer önde gelen sektörlerinden olan İmalat ve Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde bu oran sırası ile yüzde 89,9 ve yüzde 83,7 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

Sektörler	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İEP	KÇÖ	Kurs
İmalat	0,5%	77,8%	90,6%	34,6%	1,7%	7,0%
Toptan ve Perakende Ticaret	-	77,0%	89,2%	41,0%	-	0,7%
İnşaat	-	76,4%	79,1%	21,6%	-	-
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	4,5%	76,1%	91,9%	53,9%	-	4,5%
Eğitim	-	73,2%	89,6%	59,2%	-	-
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	-	80,6%	83,9%	38,7%	-	-
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	-	80,0%	90,0%	56,7%	-	-
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	-	100,0%	77,7%	38,6%	-	-
Ulaştırma ve Depolama	-	82,3%	100,0%	46,8%	-	-
Diğer Hizmet Faaliyetleri	-	63,9%	92,7%	42,9%	-	-
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	-	85,7%	85,7%	14,3%	-	-
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme	-	81,8%	90,9%	27,3%	-	9,1%
Gayrimenkul Faaliyetleri	-	32,4%	67,6%	32,4%	-	-
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	-	50,0%	50,0%	50,0%	-	-
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	-	100,0%	100,0%	50,0%	-	-
Bilgi ve İletişim	-	50,0%	-	100,0%	-	-
Su Temini Faaliyetleri	-	100,0%	100,0%	-	-	-
Genel Toplam	**0,7%**	**77,3%**	**87,6%**	**39,1%**	**0,4%**	**2,6%**

Kaynak: İPA 2017

Aydın ilinde en çok İnsan Sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, Su Temini Faaliyetleri; Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor; Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme; Bilgi ve İletişim sektörlerinde yer alan işyerlerinin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olduğu belirtilmiştir. Bu ve diğer sektörlerin İŞKUR'un hangi hizmetlerinden daha çok yararlandığı sorusunun cevabı ise yukarıdaki tablo 14'de yer almaktadır. Aydın ili sektöründe en fazla İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin Eleman Talebi ve İşbaşı Eğitim Programı hizmetlerinden faydalandığı görülmüştür. Ancak bu sektörlerde araştırma kapsamına giren işyeri sayısının düşük olması İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranın yüksek çıkmasına sebep olmaktadır.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanan Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler; Finans ve Sigorta Faaliyetleri; Su Temini Faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin tamamı Danışmanlık ve Yönlendirme hizmetinden, Ulaştırma ve Depolama; Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin tamamı Eleman Talebi hizmetinden, Bilgi ve İletişim sektöründe yer alan işyerlerinin tamamı da İşbaşı Eğitim Programından faydalanmıştır.

İŞKUR'dan eleman talebinde yüzde 90,6 ile en çok İmalat sektörü bulunmaktadır. Bu oran Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe yüzde 89,2 ve İnşaat sektöründe ise yüzde 79,1 olarak gerçekleşmiştir. İşyeri ağırlığını yoğun olarak elinde tutan bu üç sektör İŞKUR'dan eleman talebinde bulunarak personel ihtiyacını karşılamaya çalışmaktadır.

Özellikle kısa çalışma ödeneği almak için diğer sektörlere nazaran İmalat sektörü işverenleri daha çok İŞKUR ile temasa geçmiştir. Bu sonuçtan hareketle Aydın ilinde, ekonomik kriz ya da zorlayıcı sebepler dolayısıyla imalat sektöründeki işyerlerinin daha çok İŞKUR'dan destek almış olduğu söylenebilir.

Şekil 13'de ise işyerlerinin vardiyalı çalışma, part-time çalışma ve ihracat yapma durumlarına göre işyerlerinin İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları Aydın ili ve Türkiye geneli karşılaştırması yapılarak incelenmiştir.

Şekil 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Özellikleri

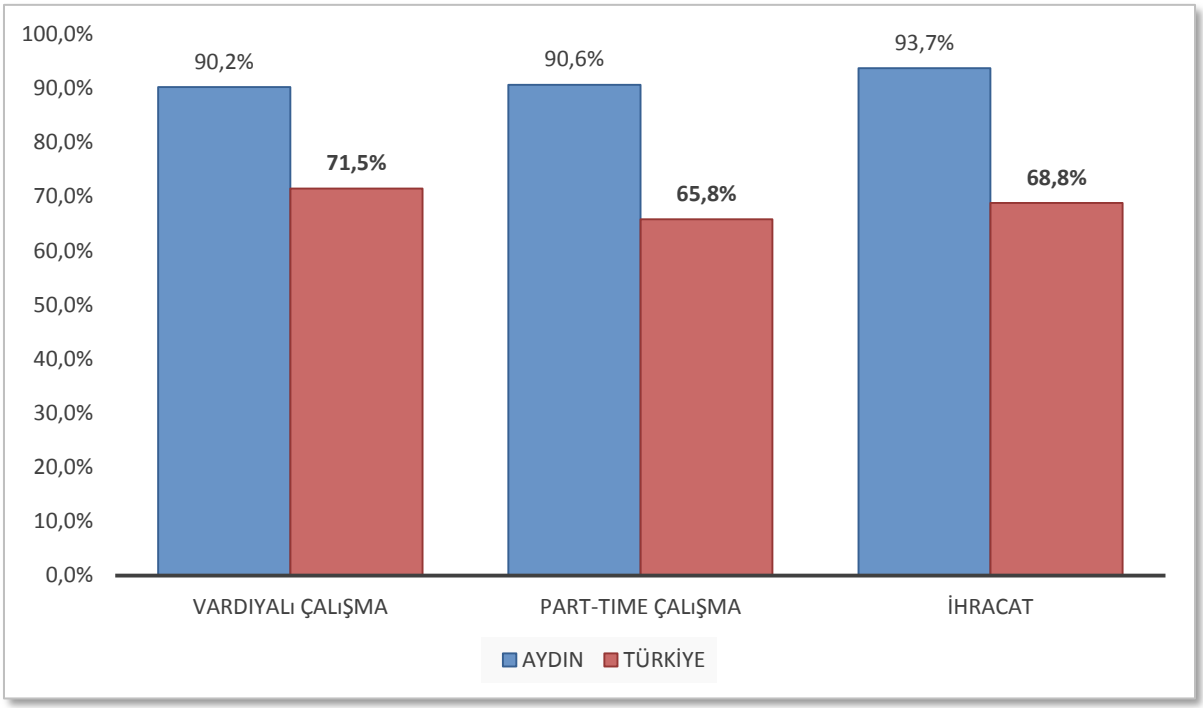

Kaynak: İPA 2017

Türkiye genelinde vardiyalı çalışma yapan işyerlerinin yüzde 71,5'i İŞKUR hizmetlerinden yararlanmaktadır. Aydın ilinde ise bu oran yüzde 90,2 ile Türkiye ortalamasının oldukça üstünde gerçekleşmiştir. Aydın ilindeki araştırma kapsamına giren tüm işyerlerinin yüzde 78,2'si vardiyalı çalışma yapmaktadır.

Aydın ilinde işyerlerinin yüzde 14,6'sı ihracat yaparken, bu işyerlerinin %93,7'si İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Söz konusu oran Türkiye genelinin üstündedir.

Aydın ilinde part-time çalışma yapılan işyerlerinin % 90,6'sı İŞKUR hizmetlerinden yararlanmaktayken, Türkiye genelinde bu oran % 65,8 düzeyindedir.

Mevcut İstihdam

Aydın ilinde araştırma kapsamına dahil olan 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Aydın ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 41 bin 918 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 28 bin 801 çalışan erkeklerden, 13 bin 117 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır.

Tablo 15: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektörler	Kadın	Erkek	Toplam
İmalat	5.789	11.380	17.169
İnşaat	817	4.584	5.400
Toptan Perakende Ticaret	1.869	3.376	5.245
Konaklama Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	1275	2.884	4.159
Eğitim	1.283	703	1.986
Madencilik Taş Ocakçılığı	110	1.505	1.615
İnsan Sağlığı Sosyal Hizmet Faaliyetleri	981	504	1.485
İdari Destek Hizmet Faaliyetleri	449	784	1.234
Elektrik, Gaz, Buhar İklimlendirme	46	1.131	1.177
Ulaştırma Depolama	151	679	830
Mesleki, Bilimsel Teknik Faaliyetler	142	606	748
Diğer Hizmet Faaliyetleri	110	384	494
Gayrimenkul Faaliyetleri	39	140	178
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Spor	13	55	68
Finans Sigorta Faaliyetleri	25	36	61
Bilgi İletişim	13	22	35
Su Temini Faaliyetleri	5	29	34
Genel Toplam	**13.117**	**28.801**	**41.918**

Kaynak: İPA 2017

Sektörlere göre dağılımda ise; en fazla çalışanı olan ilk üç sektör İmalat, İnşaat ve Toptan Perakende Ticaret sektörleri olmuştur. Aydın ilinde çalışanların önemli bir ağırlığı İmalat sektöründe istihdam edilmektedir. İmalat sektörünün Aydın ili için önemi bu verilerden de anlaşılmaktadır. Erkeklerde yüzde 39,5 oranında, kadınlarda ise yüzde 44,1 oranında İmalat sektöründe istihdam edilme durumu söz konusudur.

Tablo 15 incelendiğinde Eğitim, İnsan Sağlığı Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde kadın çalışan sayısı daha fazla iken Madencilik Taş Ocakçılığı, İnşaat, Elektrik, Gaz, Buhar İklimlendirme sektörlerinde erkek çalışan sayısının kadın çalışan sayısından daha fazla olduğu görünmektedir.

Şekil 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları

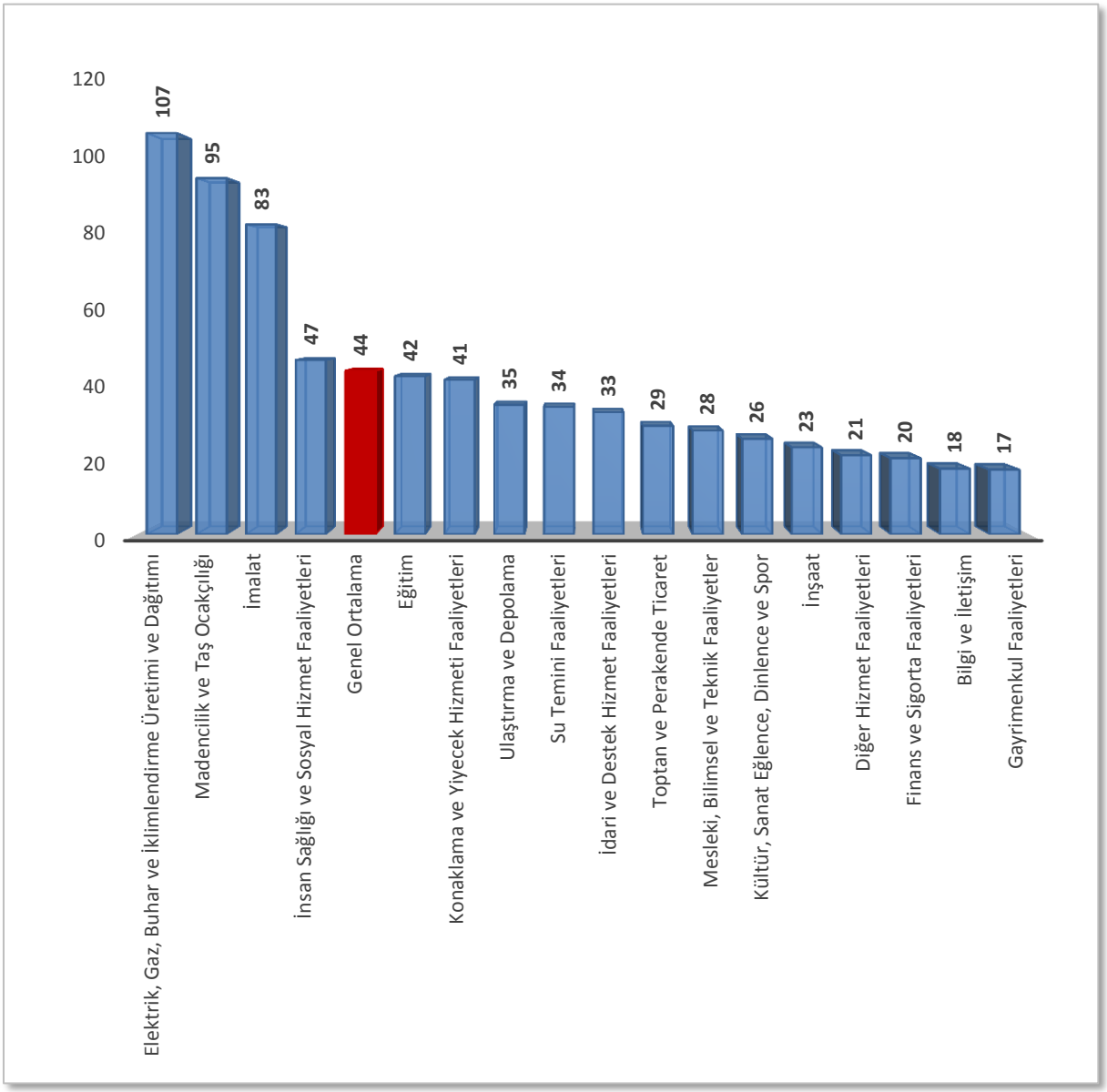

Kaynak: İPA 2017

Yukarıdaki şekil 14'da Aydın ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerindeki ortalama çalışan sayıları gösterilmiştir. İl geneline bakıldığında her işyerinde ortalama olarak 44 kişi istihdam edilmektedir. Sektörler özelinde incelendiğinde; ortalama çalışan sayısı en fazla Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektöründe bulunmaktadır. Bu sektördeki işyerlerinde ortalama 107; ikinci sırada bulunan Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe 95 kişi ve üçüncü sırada bulunan

İmalat sektöründe 83 kişi istihdam edilmektedir. İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörünün de bulunduğu bu sektörlerin tamamı il geneli ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

İl genelindeki çalışan sayıları, sektörlerden sonra meslek grubu bazında da tablo 16'deki veriler üzerinden değerlendirilebilir.

Tablo 16: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grupları	Kadın	Erkek	Toplam
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	3.144	6.631	9.775
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	2.053	7.706	9.758
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	2.312	4.316	6.628
Hizmet ve Satış Elemanları	1.448	3.056	4.505
Profesyonel Meslek Mensupları	2.028	2.314	4.342
Teknisyenler, Teknikerler	574	2.548	3.122
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	1.363	1.326	2.688
Yöneticiler	172	701	873
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	24	204	228
Genel Toplam	**13.117**	**28.801**	**41.918**

Kaynak: İPA 2017

Toplam çalışanların içerisinde ilk sırada Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar yer alırken bunu Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar izlemektedir. Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubunda çalışanlar önemli bir oranda bulunmaktadır. Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubunda çalışan her iki kişiden biri kadın çalışanlardan oluşurken Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda çalışan her 5 kişiden biri kadın çalışanlardan oluşmaktadır.

Aydın ilinde kadınların yüzde 15,4'ü Profesyonel Meslek Mensupları, yüzde 10,3'ü Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubunda yer almaktadır. Erkeklerin ise yüzde 8'i Profesyonel Meslek Mensupları ve yüzde 4,6'sı Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubunda yer almaktadır. Büro Hizmetleri Meslek gruplarında kadınların daha fazla Profesyonel Meslek mensupları meslek gruplarında ise hemen hemen eşit olduğu görülmektedir.

Çalışan sayısının en az olduğu meslek grubu ise Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları olmuştur. Aydın ilinin sosyo-ekonomik yapısında ormancılık ya da tarımsal faaliyet anlamında önemli bir ağırlıkta istihdam gerçekleşmemiştir.

Tablo 17: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

İşletme Yaşı (Yıl)	Kadın	Erkek	Toplam
0- 4	2.325	4.553	6.878
5-9	2.744	6.058	8.802
10-14	2.214	5.122	7.336
15-19	1.061	2.571	3.632
20-24	1.323	4.434	5.756
25+	3.452	6.062	9.514
Genel Toplam	**13.117**	**28.801**	**41.918**

Kaynak: İPA 2017

Tablo 17'de ise çalışanların istihdam edildiği işyerlerinin yaş bilgileri bulunmaktadır. 15-19 yaş arasında olan işyerlerinde çalışanların yüzde 29,2'si kadınlardan oluşmaktayken, 25 ve daha fazla yıldır faaliyet gösteren işyerlerinde çalışanların içindeki kadınların oranı yüzde 36,2'dir. Hem erkek hem de kadın çalışanların en fazla 25 ve daha fazla yıldır faaliyet gösteren işyerlerinde olduğu görülmektedir.

İstihdamda bulunanların büyük bir çoğunluğu 25 ve daha fazla yıldır faaliyet gösteren işyerlerinde çalışmaktadır. Ayrıca 5-9 yaş aralığında yer alan işyerleri de Aydın iş gücü piyasasında önemli bir yere sahiptir. İstihdamın yarısını 0-19 yaş aralığında yer alan işyerleri oluşturmaktadır. Bu yüzden çalışan sayısının önemli bir bölümü söz konusu işyerlerinde bulunmaktadır.

Tablo 18: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Toplam	Kadın	Erkek
Kuruyemiş Paketleme İşçisi	Kuruyemiş Paketleme İşçisi	Beden İşçisi (Genel)
Beden İşçisi (Genel)	Temizlik Görevlisi	Şoför-Yük Taşıma
Temizlik Görevlisi	Kuru İncir İşlemecisi	İnşaat İşçisi
Kuru İncir İşlemecisi	Meyve Sebze Ayıklama İşçisi	Şoför (Yolcu Taşıma)
Şoför-Yük Taşıma	Tekstil Terbiye İşçisi	Garson (Servis Elemanı)
Tekstil Terbiye İşçisi	Büro Memuru (Genel)	Seramik İmal İşçisi
Büro Memuru (Genel)	Beden İşçisi (Genel)	Gaz Altı Kaynakçısı
İnşaat İşçisi	Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi	Güvenlik Görevlisi
Şoför (Yolcu Taşıma)	Ön Muhasebeci	Temizlik Görevlisi
Meyve Sebze Ayıklama İşçisi	Muhasebeci	Tekstil Terbiye İşçisi

Kaynak: İPA 2017

Tablo 18'da ise Aydın ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışılan meslekler görülmektedir. Cinsiyet ayrımı yapılmaksızın en fazla çalışılan mesleklere bakıldığında en fazla Kuruyemiş Paketleme İşçisi mesleğinde çalışan olduğu görülmektedir. Kuruyemiş Paketleme İşçisi mesleğini sırasıyla Beden İşçisi ve Temizlik görevlisi meslekleri takip etmektedir.

Kadınların en fazla çalıştığı meslekler sırasıyla Kuruyemiş Paketleme İşçisi, Temizlik Görevlisi ve Kuru İncir İşlemecisidir. Erkekler de bu sıralama Beden İşçisi (Genel), Şoför-Yük Taşıma ve İnşaat İşçisi mesleklerinden oluşmaktadır.

Aydın ilinde en fazla çalışanı olan meslekler incelendiğinde cinsiyete bağlı mesleklerin ayrıştığı görülmektedir.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yöneltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve İşyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Şekil 15: Açık İşi Olan İşyeri Oranı

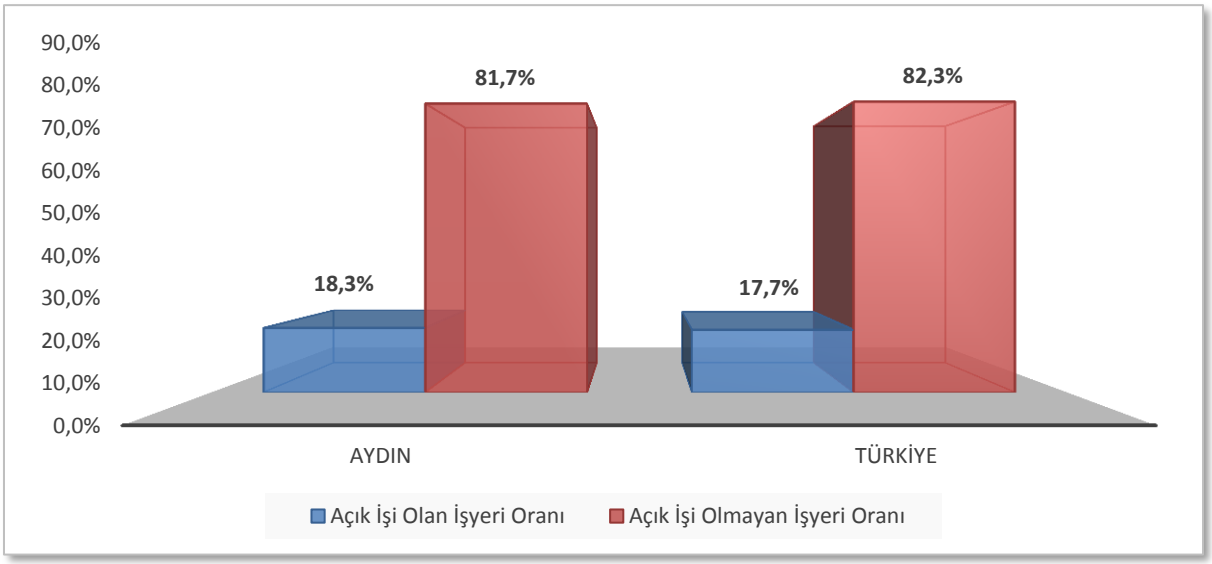

Kaynak: İPA 2017

Aydın ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 18,3'ünde açık iş bulunmaktadır. Bu oran bir önceki yıl yüzde 18,6 olarak gerçekleşmişti. Açık işi olan işyeri oranı Türkiye ortalamasının üstünde olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 17,7 olarak gerçekleşmiştir.

Aydın ilinde araştırma kapsamında 961 işyerine gidilmiş 176 işyerinden 931 kişilik açık iş tespit edilmiş olup, sektörlere göre açık iş sayıları tablo 19'da gösterilmiştir.

Tablo 19: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı

Sektörler	Açık İş Sayısı
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	442
İmalat	222
Toptan ve Perakende Ticaret	129
İnşaat	72
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	16
Gayrimenkul Faaliyetleri	9
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	8
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	7
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	6
Eğitim	6
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	5
Su Temini Faaliyetleri	5
Ulaştırma ve Depolama	2
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme	2
Diğer Hizmet Faaliyetleri	1
Genel Toplam	**931**

Kaynak: İPA 2017

Aydın ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir.931 kişilik açık işin yüzde 47,5'ine tekabül eden 442 kişilik kısmı Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektörler ise İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret ve İnşaat sektörleridir. Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor, Bilgi ve İletişim sektörlerindeki işverenlerin ise açık iş talebinde bulunmadıkları görülmektedir.

Tablo 20: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı

Sektörler	Açık İş Oranı	Açık İşi Olan İşyeri Oranı
Su Temini Faaliyetleri	12,8%	100,0%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	9,6%	37,7%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	9,0%	33,3%
Gayrimenkul Faaliyetleri	4,8%	29,0%
Toptan ve Perakende Ticaret	2,4%	24,2%
İnşaat	1,3%	22,3%
İmalat	1,3%	20,0%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	1,1%	12,0%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	1,0%	11,8%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	0,4%	9,6%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	0,4%	9,1%
Eğitim	0,3%	8,3%
Ulaştırma ve Depolama	0,3%	8,3%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	0,2%	4,6%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme	0,2%	4,6%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	-	-
Bilgi ve İletişim	-	-
Genel Toplam	**2,2%**	**18,3%**

Kaynak: İPA 2017

Tablo 20'de ise sektörler özelinde açık iş oranları ile ilgili sektördeki işyerlerinin açık iş verme oranları gösterilmiştir.

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 20'den de görüleceği üzere Aydın ilinde açık iş oranı yüzde 2,2 olarak tespit edilmiş olup bu oran bir önceki yıl yüzde 2,3 olarak gerçekleşmişti. Bu oran Aydın ilindeki 20+ istihdamlı işyerleri bağlamında her 97 kişilik dolu kadronun yanında 3 kişilik doldurulmayı bekleyen kadronun bulunduğu anlamına gelmektedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 12,8 ile Su Temini Faaliyetleri sektörü olarak tespit edilmiştir.

Açık iş verme oranında da Su Temini Faaliyetleri sektörü ön plana çıkmıştır. Bu sektördeki işyerlerinin tamamının açık işi bulunmaktadır. Su Temini Faaliyetleri sektörünü yüzde 37,7 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri ve yüzde 33,3 ile Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektörü takip etmektedir. Bir diğer ifadeyle bu sektörlerdeki her 3 işyerinden 1'inde açık iş mevcuttur.

Şekil 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları

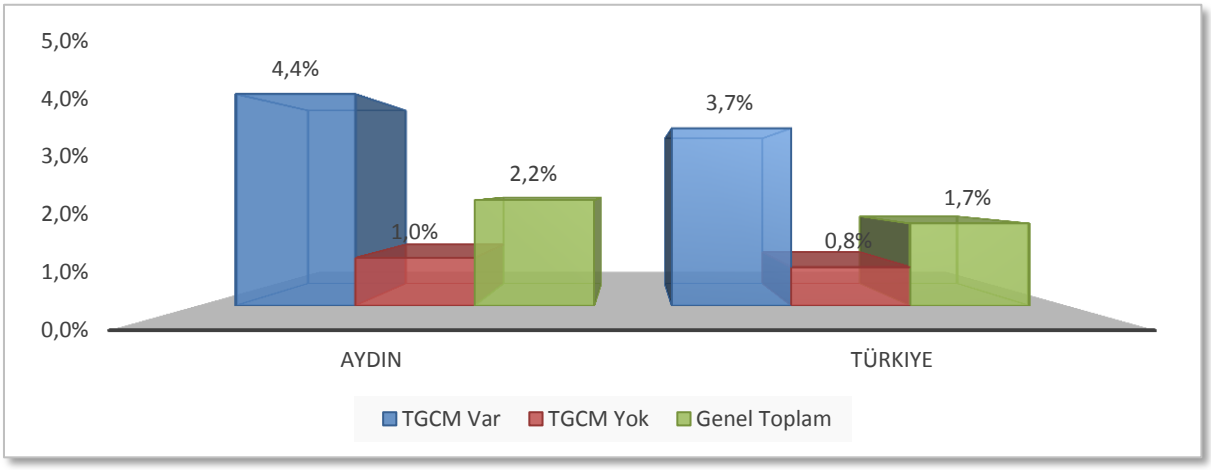

Kaynak: İPA 2017

Aydın ilinde ihtiyaç duydukları mesleklerin temininde güçlük çektiğini bildiren işyerlerinin açık iş oranı yüzde 4,4; teminde güçlük çekmeyen işyerlerinin açık iş oranı ise yüzde 1 olarak gerçekleşmiştir. Aydın ilinin ihtiyaç duydukları mesleklerin temininde güçlük çektiğini bildiren işyerleri oranı Türkiye ortalamasının üstünde gerçekleşirken teminde güçlük çekmeyen işyerleri oranı Türkiye ortalamasına oldukça yakın gerçekleşmiştir. Teminde güçlük çeken işyerlerinde doldurulmayı bekleyen boş pozisyonların daha çok olması doğaldır. İşverenlerin ihtiyaç duydukları alanlarda talep ettiği personeli muhtelif nedenlerle istihdam edememesi bir anlamda söz konusu kadronun boş kalması anlamına gelecektir.

Şekil 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları

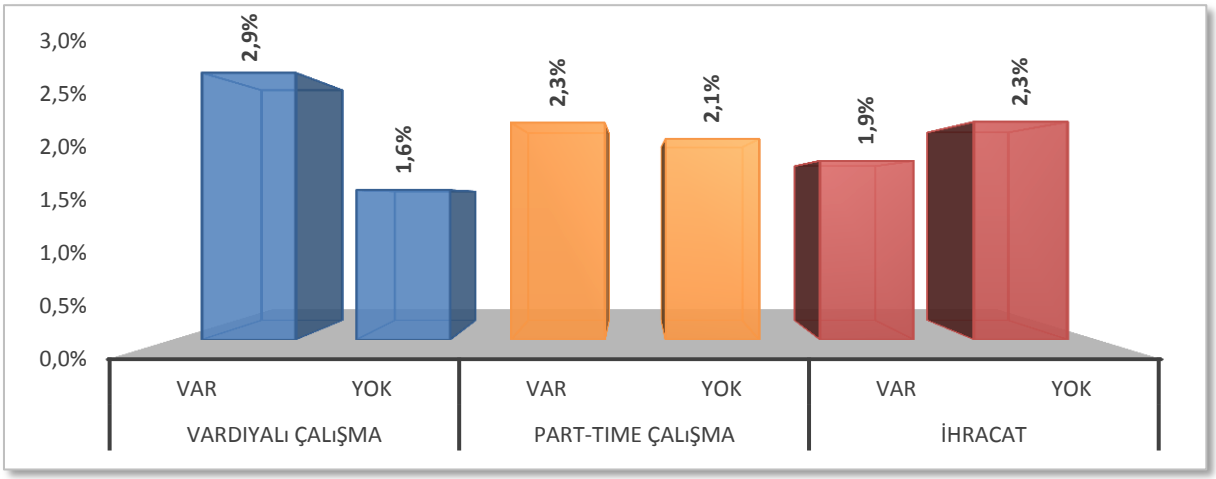

Kaynak: İPA 2017

Aydın ilinde vardiyalı çalışma yapan 20+ istihdamlı işyerlerinin açık iş oranı yüzde 2,9, vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 1,6 olarak tespit edilmiştir. Bir önceki yıl yapılan

araştırmada vardiyalı çalışma yapan 20+ istihdamlı işyerlerinin açık iş oranı yüzde 2,4 iken vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 2,2 olarak tespit edilmiştir.

Part-time çalışma yapılan işyerlerinde ise açık iş oranı yüzde 2,3, yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 2,1'dir. İhracat yapılan işyerlerinde de açık iş oranı yüzde 1,9, yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 2,3 olarak tespit edilmiştir. İşyerinin vardiyalı çalışma, part-time çalışma yapması açık iş oranını artırırken ihracat yapan işyerlerinde açık iş oranının düştüğü gözlenmiştir.

Şekil 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

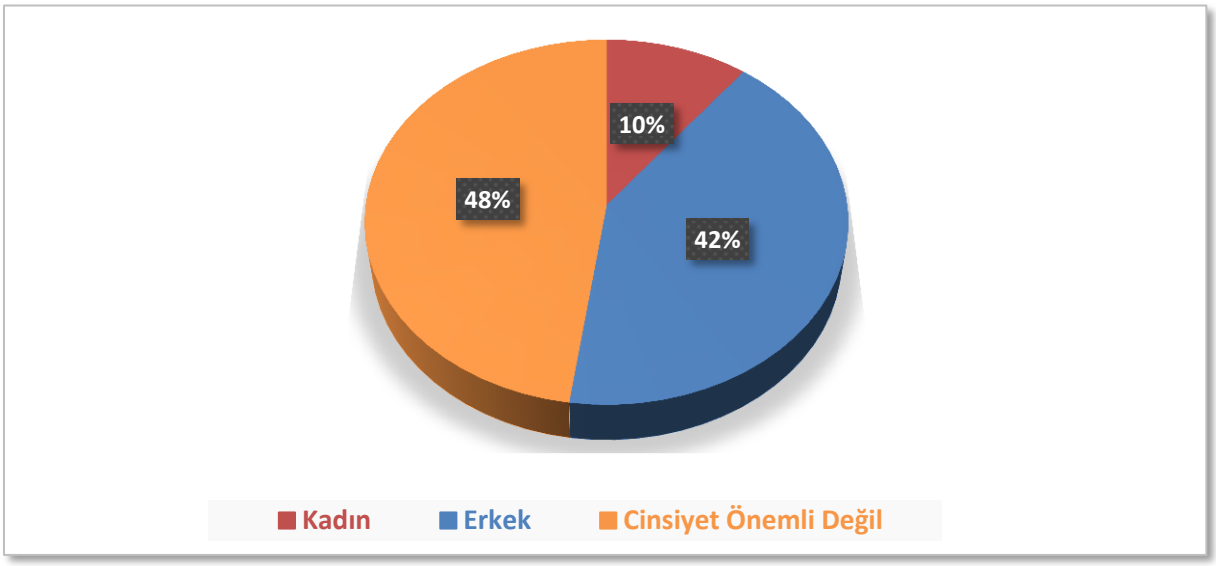

Kaynak: İPA 2017

Yukarıdaki şekil 18'de ise Aydın ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde işverenlerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Açık işlerin yüzde 42'sinde işverenlerin erkek işgücü talebi ortaya çıkmaktadır. 2016 yılında yapılan araştırma kapsamında ise açık işlerin yüzde 44,9'unda işverenlerin erkek işgücü talebi olduğu tespit edilmiştir.

Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise oldukça düşük düzeyde kalmış ve bu oran yüzde 10 olarak tespit edilmiştir. Bir önceki yıla göre kadın işgücü talebi oransal olarak iki katına çıkmıştır. İşverenler açık işlerinde yüzde 48 oranında belli bir cinsiyet tercihinde bulunmamışlardır. Bu oranlar işverenlerin tercihini analiz etmek anlamında tek başına yeterli olmamaktadır. Zira açık işlerde daha çok hangi meslekte ve hangi beceri düzeyinde talebin olduğu cinsiyet analizinde özellikle gerekli görülmektedir.

Şekil 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

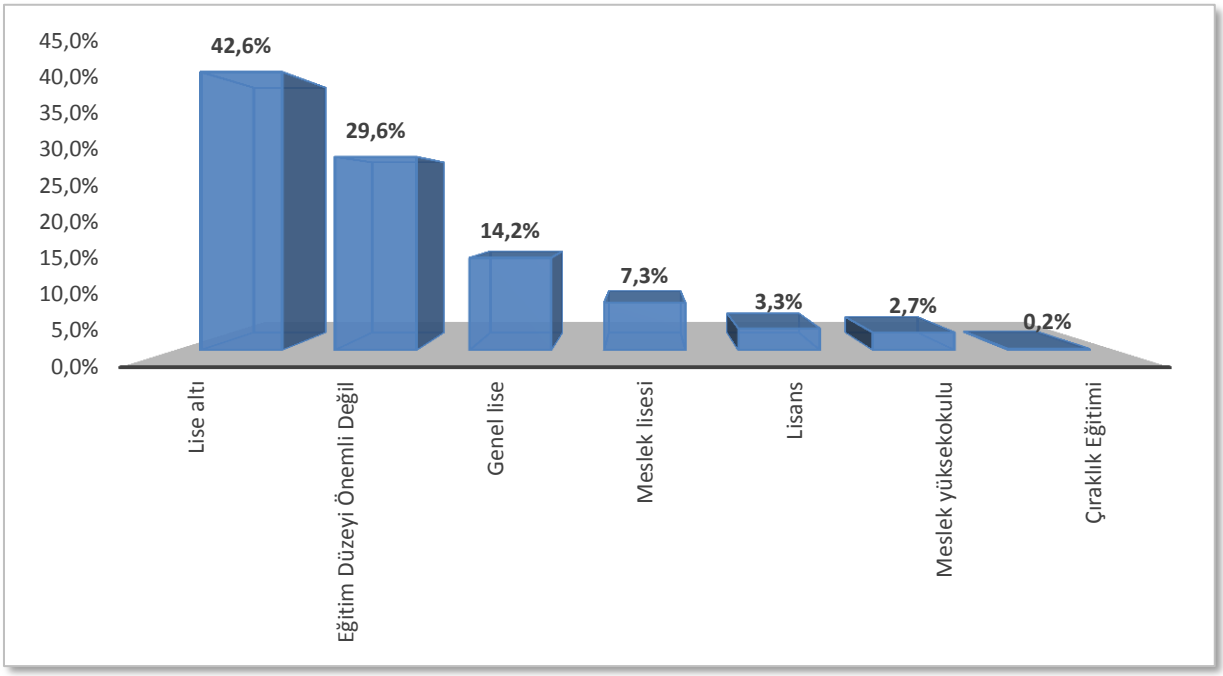

Kaynak: İPA 2017

İşverenlerin ihtiyaç duyduğu ve muhtelif açık iş arama kanallarını kullanarak işgücü talebini ilettikleri açık işlerinde asgari eğitim düzeyi de önemli bir tarafı oluşturmaktadır.

Aydın ilindeki açık işlerin yüzde 42,6'sında işverenler Lise Altı eğitim düzeyi talep ederken yüzde 29,6'sında herhangi bir eğitim düzeyi talep edilmemiştir. Meslek Lisesi eğitim düzeyinde açık iş oranı yüzde 7,3 olurken Lisans düzeyinde bu oran yüzde 3,3 olmuştur.

Şekil 20: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

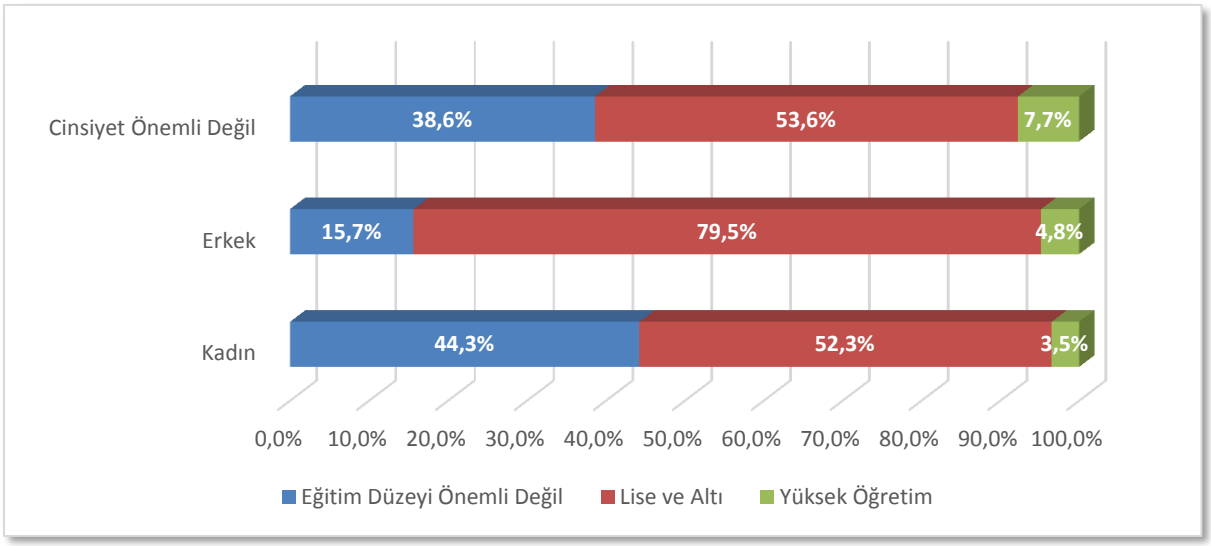

Kaynak: İPA 2017

Şekil 20'de görüleceği üzere lise ve altı seviyesi genel olarak ağırlıkta talep edilmiştir. Kadın ve erkek işgücü talebi için bir değerlendirme yapılacak olursa; erkeklerde kadınlara nazaran daha fazla oranda lise ve altı seviyesinde işgücü talep edilmiştir. Ayrıca kadınlarda talep edilen açık işlerde herhangi bir eğitim seviyesinin istenmemesi erkeklere göre daha fazladır.

Grafikte öne çıkan bir diğer husus da; herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayarak verilen açık işlerde yükseköğretim seviyesindeki işgücü talepleri, cinsiyet tercihinde bulunulan açık işlerdeki yükseköğretim tercihine göre daha fazladır. Zira bu eğilimin nedeni, eğitimli işgücünün talep edildiği sektör ve mesleklerdeki "beyaz yakalı" istihdamı ön plana çıkmasıyla işgücü talebinde cinsiyet tercihinin eğitim tercihinin yanında çok bir anlam ifade etmemesi olarak söylenebilir.

Açık işlerdeki eğitim talepleri cinsiyete göre farklılaşabildiği gibi sektörel düzeyde de birtakım hususları öne çıkarmaktadır. Bazı sektörlerde yüksek düzeyde bir eğitim talebinde bulunulmaktayken bazılarında da işverenler nezdinde herhangi bir eğitim düzeyi talebinde bile bulunulması önem ifade etmemektedir. Tablo 21'de Aydın ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerde sektörlere göre talep edilmiş olan eğitim düzeylerine ait veriler bulunmaktadır.

Tablo 21: Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi

Sektörler	Eğitim Seviyesi Önemli Değil	Lise ve Altı	Yüksek Öğretim
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	44,1%	55,9%	0,0%
İmalat	19,6%	71,5%	8,9%
Toptan ve Perakende Ticaret	13,5%	72,7%	13,7%
İnşaat	14,5%	72,4%	13,1%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	13,3%	60,0%	26,7%
Gayrimenkul Faaliyetleri	0,0%	100,0%	0,0%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	0,0%	71,4%	28,6%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	0,0%	100,0%	0,0%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	0,0%	100,0%	0,0%
Eğitim	58,5%	0,0%	41,5%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	80,0%	20,0%	0,0%
Su Temini Faaliyetleri	0,0%	100,0%	0,0%
Ulaştırma ve Depolama	0,0%	100,0%	0,0%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme	0,0%	100,0%	0,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%
Genel Toplam	**29,6%**	**64,3%**	**6,1%**

Kaynak: İPA 2017

Diğer Hizmet Faaliyetleri sektöründe faaliyet gösteren işverenlerden alınan açık işlerin tamamında Yükseköğretim düzeyi tercih edilirken Gayrimenkul Faaliyetleri, Madencilik ve Taş Ocakçılığı, Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Su Temini Faaliyetleri, Ulaştırma ve Depolama, Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme sektörlerinin tamamında tercih edilen eğitim düzeyi Lise ve Altı olmuştur.

İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektöründeki açık işlerin yüzde 80 gibi bir oranında herhangi bir eğitim düzeyi talebinde bulunulmamıştır. Bu husus da aslında bu işlerin çok nitelik gerektirmeyen meslekler olduğunu ifade etmektedir. Bir diğer ifadeyle lise altı ya da üniversite mezunu işgücü de işe başvuru yapsa işveren nezdinde çok bir anlam ifade etmeyecektir. İşe başvuru yapacak kişiler açısından ise; işin düşük nitelikli olmasından dolayı ortalama ya da daha yüksek bir eğitim seviyesine sahip olanların bu işlere başvuru yapmayacağı da göz önünde bulundurulmalıdır.

Açık işlerinde işverenlerin mutlaka belirli bir eğitim seviyesinde talep verdikleri sektörler ise; Gayrimenkul Faaliyetleri, Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler, Madencilik ve Taş Ocakçılığı, Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Su Temini Faaliyetleri, Ulaştırma ve Depolama, Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme, Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörleri olmuştur.

Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

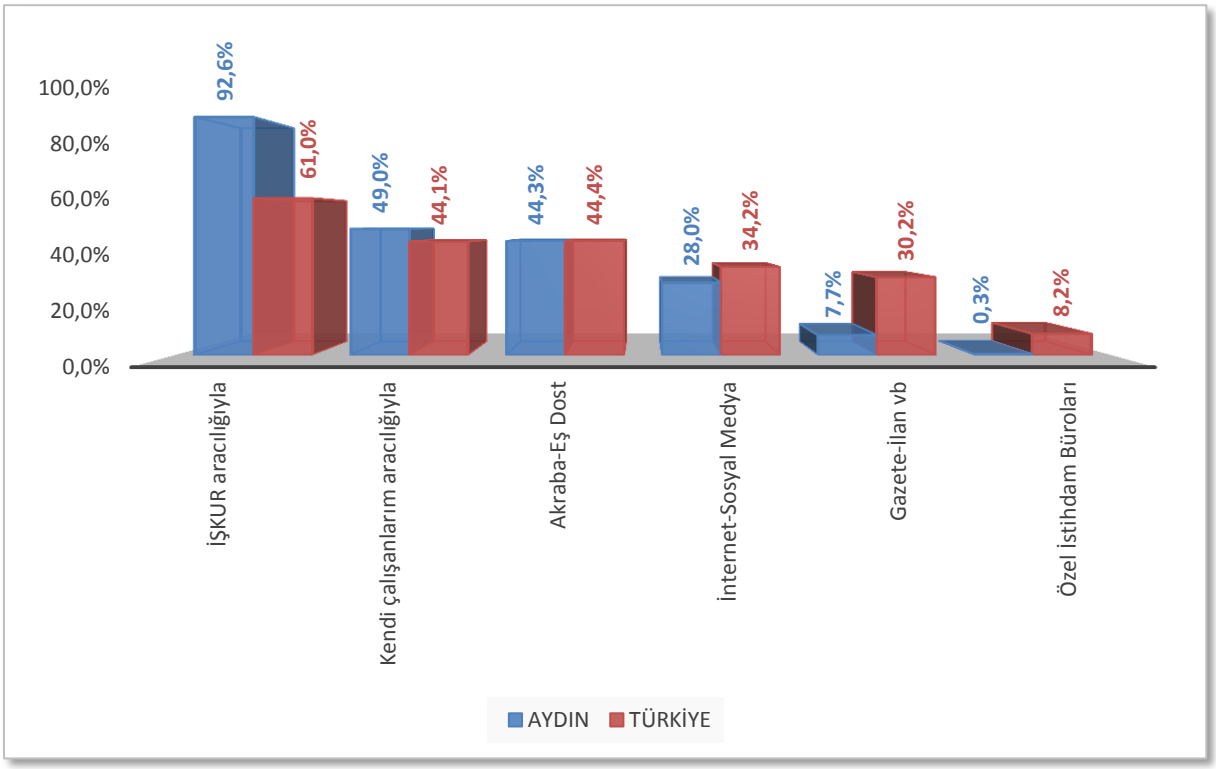

Kaynak: İPA 2017

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu da özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 21'de Aydın ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Aydın ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 92,6 gibi büyük bir oranı İŞKUR aracılığı ile aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 61 olarak gerçekleşmiştir. Aydın ilinde işverenler daha sonra Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla arama kanalını kullanmıştır. Açık işlerin yüzde 44,3'ü Akraba Eş-Dost aracılığı ile aranmaktadır. Özel İstihdam Büroları Aydın ilinde arama kanalı olarak kullanılmaktadır.

Tablo 22: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi

Eğitim Düzeyi	İŞKUR aracılığıyla	Kendi çalışanlarım aracılığıyla	Akraba-Eş Dost	İnternet-Sosyal Medya	Gazete-İlan vb.	Özel İstihdam Büroları
Eğitim Düzeyi Önemli Değil	92,0%	69,9%	31,6%	9,6%	5,4%	0,0%
Çıraklık Eğitimi	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Lise altı	92,5%	38,1%	50,2%	28,6%	6,9%	0,3%
Genel lise	94,3%	46,5%	45,8%	40,2%	13,8%	0,0%
Meslek lisesi	88,6%	42,7%	46,2%	61,3%	9,8%	1,5%
Meslek yüksekokulu	100,0%	42,7%	65,5%	43,7%	0,0%	0,0%
Lisans	93,2%	35,8%	58,1%	42,7%	13,8%	3,4%
Genel Toplam	**92,6%**	**49,0%**	**44,3%**	**28,0%**	**7,7%**	**0,3%**

Kaynak: İPA 2017

Çıraklık Eğitiminde talep verilen açık işlerin tamamında İŞKUR aracılığı ve İnternet-Sosyal Medya arama kanalı olarak kullanılırken diğer arama kanalları bu eğitim düzeyinde kullanılmamıştır. Lisans ve Meslek Lisesi eğitim düzeyinde talep edilen açık işlerde arama kanallarının tamamı kullanılırken bu eğitim düzeyinin her ikisinde de İŞKUR aracılığı ilk sırada yer almıştır. Özel istihdam Büroları aracılığı ile eleman arayan işyerlerinin açık işlerinde en fazla talep edilen eğitim düzeyi lisans olurken bunu Meslek Lisesi eğitim düzeyi takip etmiştir. Bütün eğitim düzeylerinde en fazla arama kanalı olarak İŞKUR'un kullanıldığı dikkat çekmektedir.

Herhangi bir eğitim seviyesi tercihinde bulunulmayan açık işler için işverenler çoğunlukla diğer eğitim düzeylerinde olduğu gibi İŞKUR aracılığını ilk sırada tercih etmişlerdir.

Şekil 22'de ise İŞKUR hizmetlerinden yararlanan ve yararlanmayan işverenlerin açık işlerindeki arama kanallarının dağılımı incelenecektir.

Şekil 22: Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı

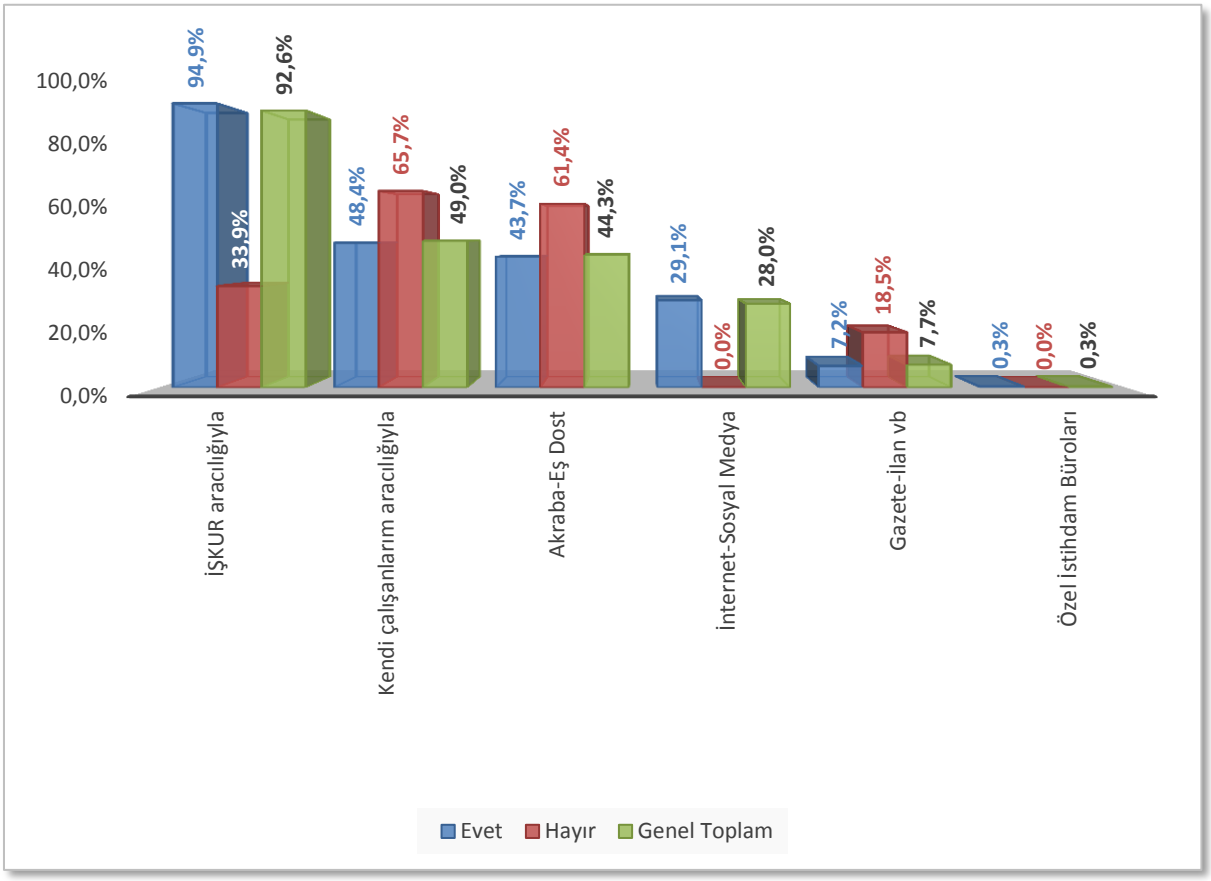

Kaynak: İPA 2017

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin açık işlerinde ilk sırada yüzde 94,9 gibi önemli bir oranda İŞKUR aracılığı ilk sırada ikinci sırada ise yüzde 48,4 ile Kendi Çalışanlarım aracılığı yer almaktadır. Bu durum İŞKUR hizmetlerinden yararlanmış olan işverenler açık işlerini de Kuruma bildirme yönünde eğilim sergilediklerini göstermektedir.

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerleri açık işleri için Gazete-İlan vb. arama kanalını yüzde 7,2 oranında kullanırken, Kurum hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri açık işlerinde Gazete-İlan vb. arama kanalını yüzde 18,5 oranında kullanmıştır.

Tablo 23: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb.	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları	Kendi çalışanlarım aracılığıyla	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	3	1	2	1	-	2	1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	1	2	1	2	1	3	2
Takım Çalışması	2	3	3	3	2	1	3
İletişim ve İfade Yeteneği	4	4	5	4	-	4	4
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	5	8	4	5	-	6	5
Yabancı Dil	9	5	8	6	-	5	6
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	6	7	9	7	-	7	7
Proje Tabanlı Çalışma	7	-	6	8	2	8	8
Bilgisayar kullanımı	10	6	7	9	-	9	9
Satış ve Pazarlama Becerisi	8	9	10	10	-	10	10

Kaynak: İPA 2017

Açık işlerde talep edilen asgari eğitim seviyesinden sonra işverenlerin istihdam etmeyi düşündüğü işgücünde aranılan beceriler de planlanacak politikalar için stratejik alan oluşturmaktadır.

Aydın ilinde genel olarak açık işlerde istenen becerilerde ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi gelmektedir. İkinci sırada ise Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ve daha sonra Takım Çalışması, İletişim ve İfade Yeteneği, Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme, Yabancı Dil, Hesap Yapabilme (Analitik Beceri), Proje Tabanlı Çalışma, Bilgisayar kullanımı ve Bilgisayar kullanımı becerisi gelmektedir.

Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, en çok gazete-ilan vb. arama kanalı ve İŞKUR aracılığıyla istenmiştir. Akraba-Eş Dost, İnternet Sosyal Medya ve Özel İstihdam Büroları arama kanalında en çok Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe Yeterlilik istenen açık işler talep edilmiştir. Kendi Çalışanlarım aracılığı ile aranan açık işlerde en çok Takım çalışması becerisi talep edilmiştir.

Gazete-ilan vb. arama kanalı ile aran açık işlerde Proje Tabanlı Çalışma becerisi istenmemiştir. Özel İstihdam Büroları Arama kanalı vasıtası ile aranan açık işlerde sadece Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Takım Çalışması ve Proje Tabanlı becerileri talep edilmemiştir.

Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı

Meslek Grupları	Açık İş Sayısı
Hizmet ve Satış Elemanları	310
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	247
Teknisyenler, Teknikerler	73
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	134
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	3
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	35
Profesyonel Meslek Mensupları	45
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	83
Yöneticiler	1
Genel Toplam	**931**

Kaynak: İPA 2017

Aydın ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla Hizmet ve Satış Elemanları olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 33'dür. İkinci sırada ise Nitelik Gerektirmeyen meslekler grubu bulunmaktadır.

Tablo 25: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları

Meslek Grupları	Açık İş Oranı
Hizmet ve Satış Elemanları	6,4%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	3,6%
Teknisyenler, Teknikerler	2,3%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	1,4%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	1,3%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	1,3%
Profesyonel Meslek Mensupları	1,0%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	0,8%
Yöneticiler	0,1%
Genel Toplam	**2,2%**

Kaynak: İPA 2017

Tablo 25'de meslek gruplarına göre açık iş oranları bulunmaktadır.

Aydın ili için tespit edilen yüzde 2,2'lik açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde açık iş oranı en yüksek oran yüzde 6,4 ile Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubunda olduğu görülmektedir. Daha sonra ise sırayla Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ile Teknisyenler, Teknikerler meslek grubu gelmektedir.

Yöneticiler meslek grubunda açık iş oranı yüzde 0,1 ile en az seviyede gerçekleşmiştir. Hizmet Ve Satış Elemanları, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ve Teknisyenler, Teknikerler meslek grupları İl geneli açık iş oranının üstünde gerçekleşirken diğer bütün meslek gruplarında açık iş oranı il geneli açık iş oranının altında kalmıştır.

Tablo 26: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Meslek Grubu	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	-	0,8%	-	0,3%
Hizmet ve Satış Elemanları	10,0%	15,9%	53,7%	33,3%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	57,1%	20,2%	25,3%	26,5%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	1,1%	31,4%	2,5%	14,4%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	12,4%	14,3%	3,5%	8,9%
Teknisyenler, Teknikerler	1,1%	11,0%	6,5%	7,8%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	9,2%	2,8%	3,4%	3,7%
Profesyonel Meslek Mensupları	9,1%	3,4%	5,2%	4,8%
Yöneticiler	-	0,3%	-	0,1%
Genel Toplam	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

Kaynak: İPA 2017

İşverenler kadın işgücü tercihinde bulundukları açık işlerinde yüzde 57,1 oranında Nitelik Gerektirmeyen Meslekler; yüzde 12,4 oranında Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar; yüzde 10 oranında Hizmet ve Satış Elemanları; yüzde 9,2 oranında Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar; yüzde 9,1 oranında Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunda istihdam etmek istediğini bildirmişlerdir. Kadın iş gücü taleplerinde Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubu ile Yöneticiler Meslek grubunda hiç tercihte bulunmamışlardır. Erkek işgücü taleplerinin ise bütün meslek grubunda olduğu görülmektedir.

Ayrıca yukarıdaki tabloda görülen oranlardan farklı olarak Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubu, herhangi bir cinsiyet tercihinde en fazla oranda bulunmayan bir alan olmuştur

En fazla oranda erkek işgücü tercihinde bulunulmuş olan meslek grupları ise Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları ve Hizmet ve Satış Elemanları meslek grupları olmuştur.

Tablo 27: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi

Beceri	Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	Hizmet ve Satış Elemanları	Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	Profesyonel Meslek Mensupları	Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	Teknisyenler, Teknikerler	Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	Yöneticiler	Genel Toplam (Tercih Sıralaması)
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	3	3	1	1	5	2	9	2	2	1
Yeterli Mesleki /Teknik Bilgi ve Tecrübe	2	2	3	2	1	1	3	1	-	2
Takım Çalışması	5	1	2	3	2	3	5	3	-	3
İletişim ve İfade Yeteneği	4	4	4	-	7	8	6	6	-	4
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	6	6	6	-	4	6	2	4	3	5
Yabancı Dil	4	5	9	-	6	-	8	-	-	6
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	3	7	5	-	8	7	4	5	-	7
Proje Tabanlı Çalışma	-	9	7	-	3	5	1	-	-	8
Bilgisayar kullanımı	1	9	9	-	4	4	7	-	1	9
Satış ve Pazarlama Becerisi	7	8	8	-	9	9	6	7	-	10

Kaynak: İPA 2017

Tablo 27'de ise meslek gruplarında talep edilen beceriler öncelik sıralamasına göre sıralanmıştır. Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar için ilk sırada Bilgisayar Kullanımı, ikinci sırada Yeterli Mesleki /Teknik Bilgi ve Tecrübe gelmiştir. Daha sonra ise Fiziki ve Bedensel Yeterlilik Becerisi ve İletişim ve İfade Yeteneği becerisi ön plana çıkmıştır.

Hizmet ve Satış Elemanları için ise ilk sırada Takım Çalışması Becerisi daha sonra Yeterli Mesleki /Teknik Bilgi ve Tecrübe ile Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerileri önemlidir. Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerde Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve Takım Çalışması ve ön plana çıkmıştır.

Profesyonel Meslek Mensuplarında ise ilk sırada Yeterli Mesleki /Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi yer alırken bu beceriyi Takım Çalışması, Proje Tabanlı Çalışma, Bilgisayar kullanımı ve Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerileri takip etmiştir.

Yöneticiler meslek grubunda en çok talep edilen beceri Bilgisayar kullanımı becerisi olmuştur. Profesyonel Meslek Mensupları, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek gruplarında ilk sırada Yeterli Mesleki /Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi talep edilmiştir.

Tablo 28: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grubu	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb.	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları	Kendi çalışanlarım aracılığıyla
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	100,0%	66,7%	-	33,3%	-	100,0%
Hizmet ve Satış Elemanları	33,4%	8,8%	20,1%	91,5%	-	66,5%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	52,0%	3,5%	13,4%	96,5%	-	50,2%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	29,3%	6,6%	40,8%	86,5%	0,7%	38,6%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	62,4%	10,5%	35,8%	90,7%	1,2%	30,5%
Teknisyenler, Teknikerler	74,7%	-	54,7%	98,6%	-	32,9%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	19,2%	24,6%	43,0%	87,8%	-	25,5%
Profesyonel Meslek Mensupları	56,8%	16,6%	55,6%	97,6%	2,4%	27,0%
Yöneticiler	-	-	100,0%	100,0%	-	100,0%
Genel Toplam	**44,3%**	**7,7%**	**28,0%**	**92,6%**	**0,3%**	**49,0%**

Kaynak: İPA 2017

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grupları sırası ile Yöneticiler, Teknisyenler, Teknikerler, Profesyonel Meslek Mensupları, Hizmet ve Satış Elemanları ve Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar olmuştur. Bu meslek grubundaki açık işlerin yüzde 90 ve üzerinde bir oran ile İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur.

Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları en fazla Akraba-Eş Dost, Kendi çalışanlarım aracılığı arama kanalını kullanmaktadır.

Özel İstihdam Bürolarını arama kanalı olarak kullananlar sadece Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ile Profesyonel Meslek Mensupları olurken Yöneticiler Meslek Grubunda aranılan açık işlerin tamamında ise arama kanalı olarak sadece İnternet-Sosyal Medya, İŞKUR aracılığı ve Kendi çalışanlarım aracılığı olarak belirtmişlerdir.

Tablo 29: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması

Meslek	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	İletişim ve İfade Yeteneği	Proje Tabanlı Çalışma	Satış ve Pazarlama Becerisi	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Takım Çalışması	Yabancı Dil	Yeterli Mesleki/ Teknik Bilgi ve Tecrübe
Garson (Servis Elemanı)	2	5	1	-	7	4	3	6	3
Turizm Ve Otelcilik Elemanı	-	-	-	-	-	-	1	2	3
Beden İşçisi (Genel)	1	-	3	5	-	-	2	-	4
Bulaşıkçı (Stevard)	1	-	3	-	-	5	2	-	4
Kat Hizmetleri Elemanı	1	-	4	-	-	-	3	-	2
Oda Görevlisi-Turizm	1	-	-	-	-	3	2	-	-
Servis Komisi	1	-	4	-	-	-	2	5	3
Şoför-Yük Taşıma	2	6	4	-	7	5	3	-	1
Paketleme İşçisi	1	4	-	-	-	-	3	-	2
Gaz Altı Kaynakçısı	1	3	-	2	-	5	4	-	1

Kaynak: İPA 2017

Tablo 29'da Aydın ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Garson (Servis Elemanı) mesleğinde becerilerdeki ilk öncelik İletişim ve İfade Yeteneği yer almaktadır. Beden İşçisi (Genel), Bulaşıkçı (Stevard), Kat Hizmetleri Elemanı, Oda Görevlisi-Turizm, Servis Komisi, Paketleme İşçisi ve Gaz Altı Kaynakçısı mesleklerinin tamamında Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi ilk sırada yer almıştır. Gaz Altı Kaynakçısı ve Şoför-Yük Taşıma mesleklerinde ilk sırada Yeterli Mesleki/ Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi tercih edilirken Satış ve Pazarlama Becerisi bu meslekler için aranılan bir beceri olmadığı görünmektedir.

Tablo 30: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

Toplam	Kadın	Erkek
Garson (Servis Elemanı)	Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi	Beden İşçisi (Genel)
Turizm Ve Otelcilik Elemanı	Oda Görevlisi-Turizm	Şoför-Yük Taşıma
Beden İşçisi (Genel)	Makineci (Dikiş)	Gaz Altı Kaynakçısı
Bulaşıkçı (Stevard)	Ön Muhasebeci	CNC Torna Tezgâhı Operatörü
Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi	Paketleme İşçisi (Gıda)	Garson (Servis Elemanı)
Oda Görevlisi-Turizm	Animatör-Eğlence Hizmetleri	Kurye
Şoför-Yük Taşıma	Bulaşıkçı (Stevard)	Elektrikçi (Genel)
Servis Komisi	Garson (Servis Elemanı)	Depo İşçisi (Elleçleme)
Gaz Altı Kaynakçısı	Temizlik Görevlisi	Makine Montajcısı
Paketleme İşçisi	Büro Memuru (Genel)	Servis Komisi

Kaynak: İPA 2017

Aydın ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Garson (Servis Elemanı), Turizm ve Otelcilik Elemanı, Beden İşçisi (Genel), Bulaşıkçı (Stevard), Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi, Oda Görevlisi-Turizm, Şoför-Yük Taşıma, Servis Komisi, Gaz Altı Kaynakçısı ve Paketleme İşçisidir.

İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları en fazla açık iş olan meslekler ise Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi, Oda Görevlisi-Turizm, Makineci (Dikiş), Ön Muhasebeci, Paketleme İşçisi (Gıda), Animatör-Eğlence Hizmetleri, Bulaşıkçı (Stevard), Garson (Servis Elemanı), Temizlik Görevlisi ve Büro Memuru (Genel)dur.

Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu en fazla açık iş olan meslekler de Beden İşçisi, Şoför-Yük Taşıma, Gaz Altı Kaynakçısı, CNC Torna Tezgâhı Operatörü, Garson (Servis Elemanı), Kurye, Elektrikçi (Genel), Depo İşçisi (Elleçleme), Makine Montajcısı ve Servis Komisidir.

Tablo 31: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Tercih Sıralaması
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	2	2	1	1
Takım Çalışması	3	3	2	2
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	1	1	3	3
İletişim ve İfade Yeteneği	5	5	4	4
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	4	4	6	5
Yabancı Dil	8	10	5	6
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	6	6	7	7
Proje Tabanlı Çalışma	-	7	10	8
Bilgisayar kullanımı	7	8	8	9
Satış ve Pazarlama Becerisi	9	9	9	10

Kaynak: İPA 2017

Kadın ve erkekler için genel toplama göre becerilerde öncelik sıralaması ilk beş sırada farklılık göstermemektedir. Kadınlar ve Erkeklerde beceriye göre ilk beşte öncelik sıralaması Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Takım Çalışması, Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme ve İletişim ve İfade Yeteneği olarak tespit edilmiştir. Herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayan açık işlerde ise ilk beş sıralamanın aynı olduğu görülmektedir. Proje Tabanlı Çalışma öncelik sıralamasında bulunduğu açık işlerde ise Kadın cinsiyet tercihi ifade edilmemiştir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Aydın ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Şekil 23: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

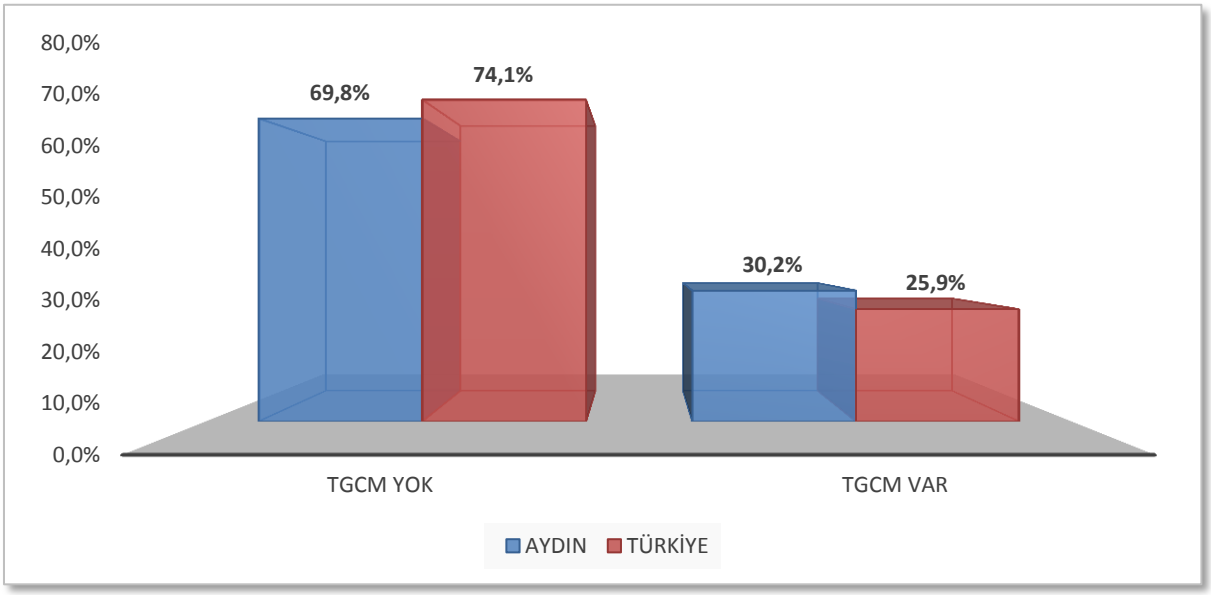

Kaynak: İPA 2017

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye geneli 20+ istihdamlı 99 bin 806 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinden 25 bin 825 tanesinde eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Aydın ilinde ise 20+ istihdamlı 961 çalışmaya cevap vermiş, bunlardan 290 tanesi temininde güçlük çekilen meslek olduğunu ifade etmişlerdir. Yüzde 30,2 ile Aydın ilinin eleman temininde ülke genelinden daha fazla eleman temininde güçlük çektiği görülmektedir.

Şekil 24: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

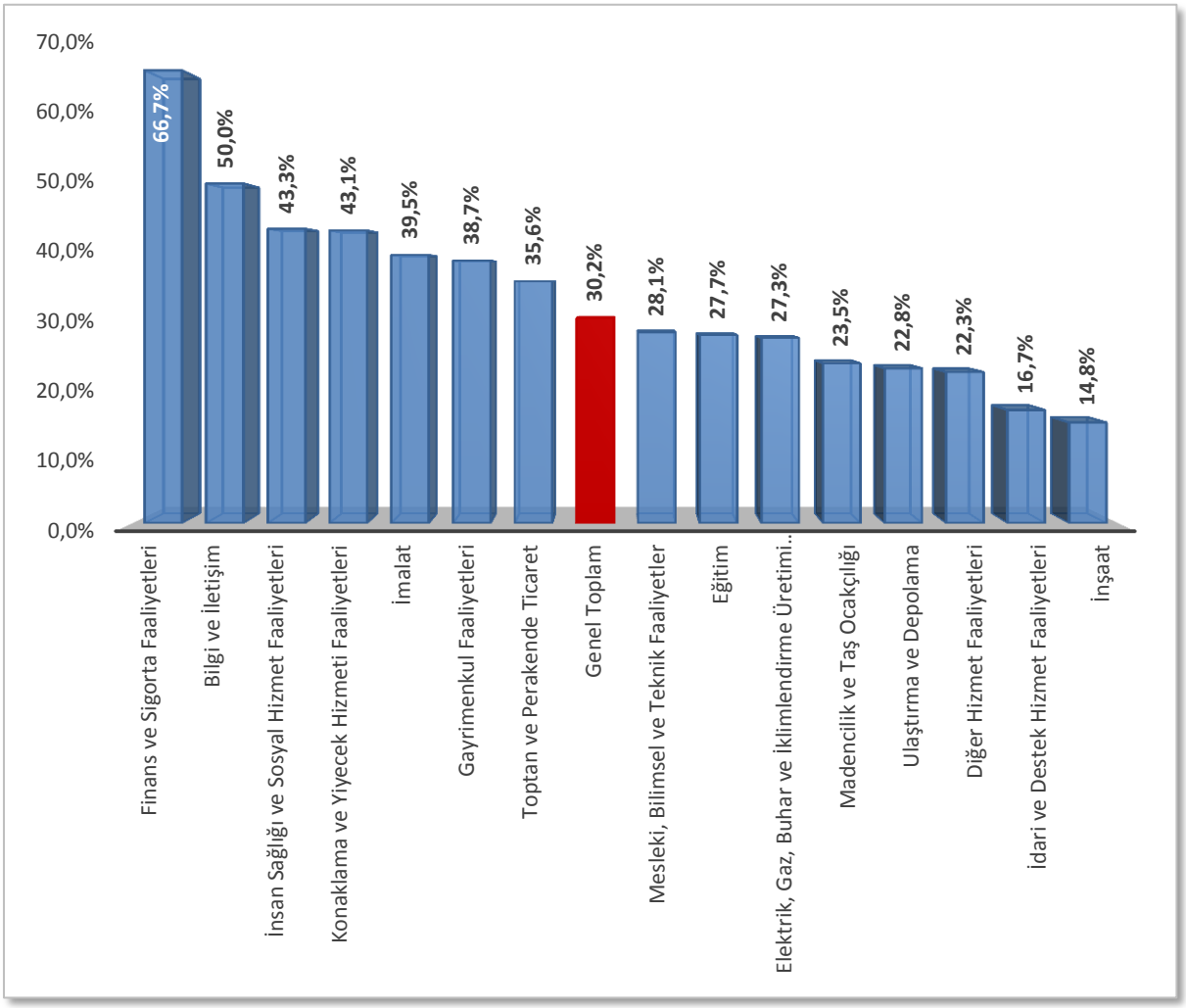

Kaynak: İPA 2017

Aydın ilinde eleman temininde güçlük çeken işyerlerini sektörel olarak incelediğimizde; Su Temini ve Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Ve Spor sektörlerinde bulunan işyerlerinin eleman temininde güçlük çekmedikleri dikkat çeken bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanı sıra eleman temininde en fazla oranda güçlük çeken işyerlerinin Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Bilgi ve İletişim sektöründe olduğu görülmektedir. Söz konusu sektördeki mevcut işyerlerinin az olması ile birlikte bu alanda çalışabilecek yeterli beceriye sahip elemanın bulunamaması faktörleri, sektörün temininde güçlük çekme oranının yükselmesine neden olmuştur.

İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri ve İnşaat sektörü gibi Aydın ilinde işyeri sayısının yoğun olduğu bir sektörün eleman temininde güçlük çekilen işyeri oranının son sıralarda yer alması dikkat çekmektedir. Bu sonuç, bu sektörün ilde eleman temininde diğer sektörlere nazaran daha az zorluk çektiğini göstermektedir.

Tablo 32: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İmalat	357
Toptan ve Perakende Ticaret	232
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	222
İnşaat	170
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	53
Eğitim	37
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	32
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	23
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	17
Diğer Hizmet Faaliyetleri	12
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	10
Gayrimenkul Faaliyetleri	9
Ulaştırma ve Depolama	9
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	3
Bilgi ve İletişim	3
Genel Toplam	**1.189**

Kaynak: İPA 2017

Aydın ilinde bin 189 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları, sektör bazında incelendiğinde İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörlerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Bu üç sektörün temininde güçlük çektiği eleman sayısı, Aydın ilinde toplam temininde güçlük çekilen sayının yüzde 68'ini oluşturmaktadır. Söz konusu sektörlerde çalışan sayısının fazla olması sebebi ile temininde güçlük çekilen kişi sayısı da fazladır. Öyle ki Aydın ilinde toplam çalışanların yüzde 63'ü bu sektörlerde çalışmaktadırlar.

Şekil 25: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

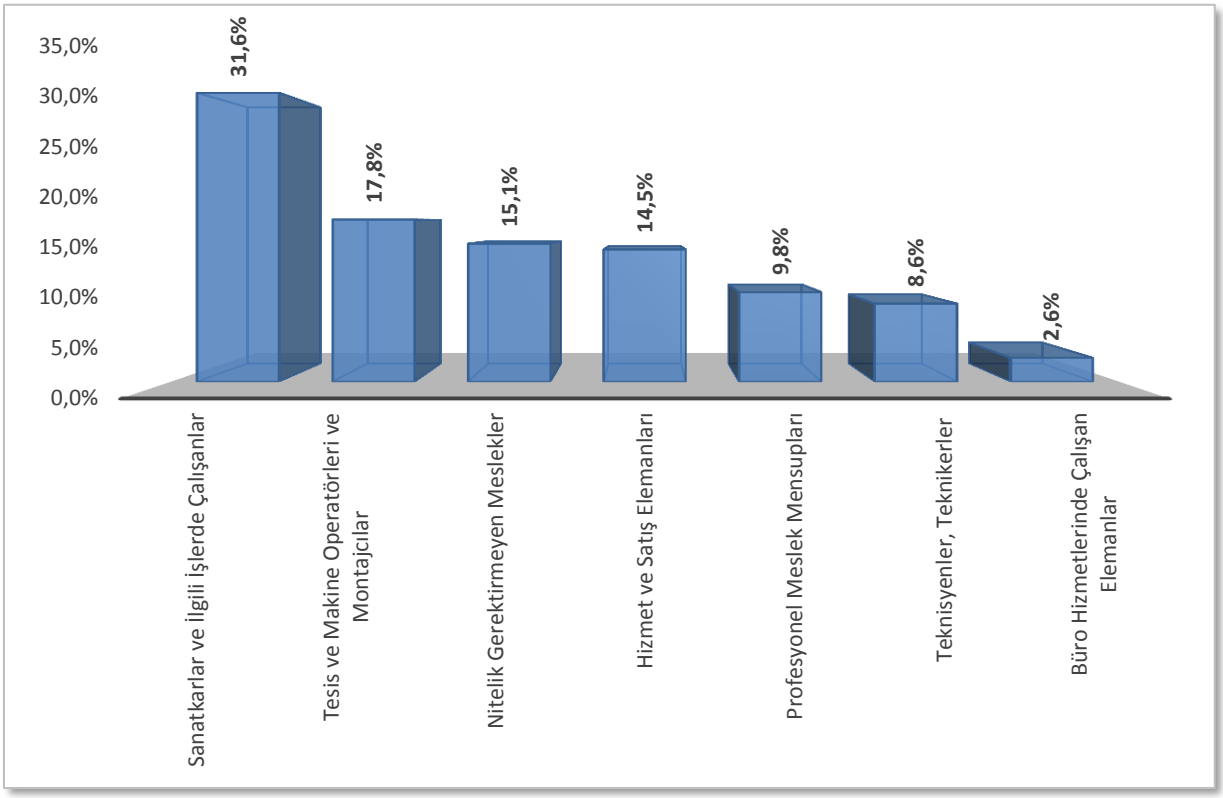

Kaynak: İPA 2017

Aydın ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 31,6'sı bu meslek grubunda yer almaktadır.

Türkiye genelinde de 20+ istihdamlı işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı en yüksek birinci sırada Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunun olması, bu meslek grubunun ihtiyaçlarının sadece Aydın ili ile sınırlı olmadığını göstermektedir. Benzer şekilde araştırma sonuçları göstermektedir ki Yöneticiler meslek grubu hem ülke geneli hem de Aydın ilinde eleman temininde en az güçlük çeken meslek grubudur.

Tablo 33: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı

TGCM	Eleman Sayısı	Oranı
Kuruyemiş Paketleme İşçisi	72	6,0%
Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi	47	4,0%
Garson (Servis Elemanı)	44	3,7%
Şoför-Yük Taşıma	32	2,7%
Gaz Altı Kaynakçısı	32	2,7%
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	31	2,6%
Makineci (Dikiş)	27	2,2%
CNC Torna Tezgâhı Operatörü	27	2,2%
Üniversal Torna Tezgâhı Operatörü	23	2,0%
Satış Danışmanı	22	1,8%

Kaynak: İPA 2017

Aydın ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 72 kişi ile Kuruyemiş Paketleme İşçisi mesleği yer almaktadır. Bu mesleği sırasıyla 47 kişi ile Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi, 44 kişi ile Garson (Servis Elemanı) meslekleri takip etmektedirler.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; Kuruyemiş Paketleme İşçisi, Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi, Garson (Servis Elemanı), Gaz Altı Kaynakçısı, Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik), Cnc Torna Tezgahı Operatörü ve Satış Danışmanı olmak üzere toplam yedi mesleğin yine değişmeyerek ilk onda yer aldıkları görülmektedir. Aydın ilinde söz konusu meslekler, son iki yıldır temininde güçlük çekilen meslekler arasında yer almaya devam etmektedirler.

Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi, Garson (Servis Elemanı), Şoför-Yük Taşıma ve Gaz Altı Kaynakçısı mesleklerinin aynı zamanda açık işi en çok olan meslekler arasında ilk onda yer alması, ilin istihdam politikalarına yön vermesi adına dikkate değer bir bilgi şeklindedir.

Şekil 26: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

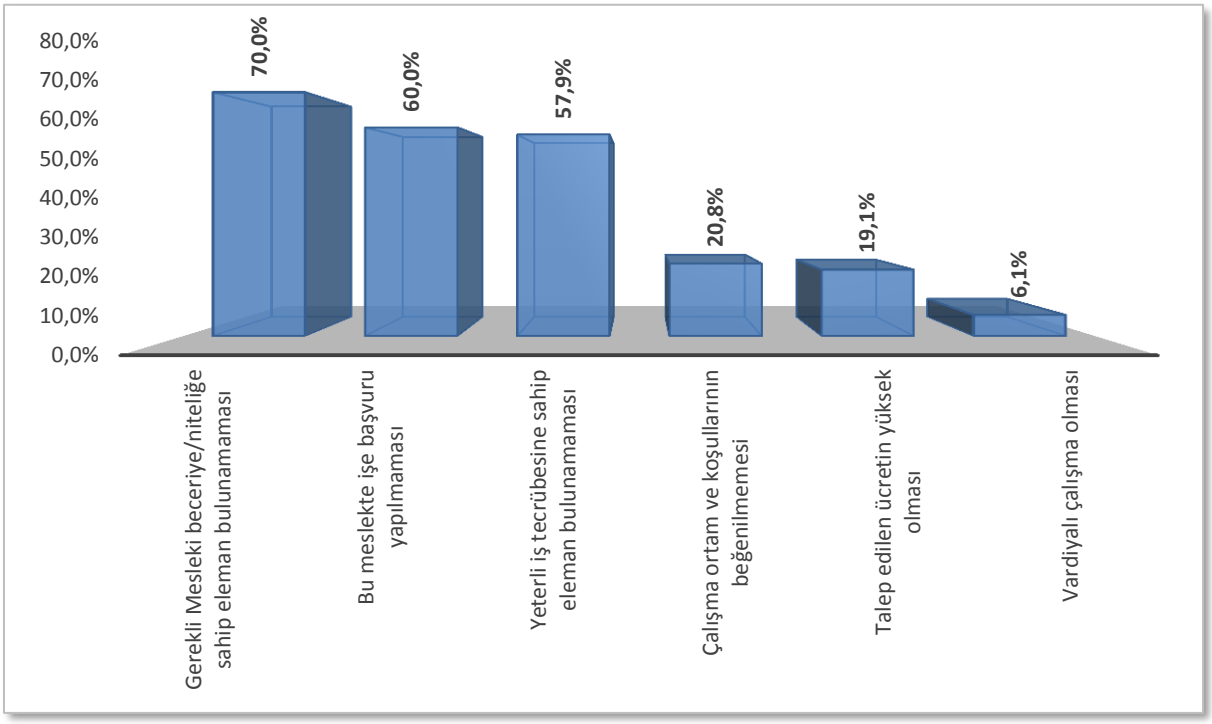

Kaynak: İPA 2017

Aydın ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır. Bu neden Türkiye geneli 20+ istihdamlı işyerlerinin TGÇM Nedenleri Dağılımı ile de benzerlik göstermektedir.

Mesleklere Göre TGÇM dağılımı incelenirken, açık işi en çok olan mesleklerle temininde güçlük çekilen mesleklerin benzerlik gösterdiği hatta birçoğunun bire bir aynı olduğu ifade edilmiştir. TGÇM Nedenlerinin Dağılımına bakıldığında ise ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması gelmektedir. Öyle ki bu nedeni ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için gereken mesleki beceriye/niteliğe sahip bireyler sağlandığında sadece il geneli değil ülke çapında da talep ve arz dengelenmiş olacaktır.

Şekil 27: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri

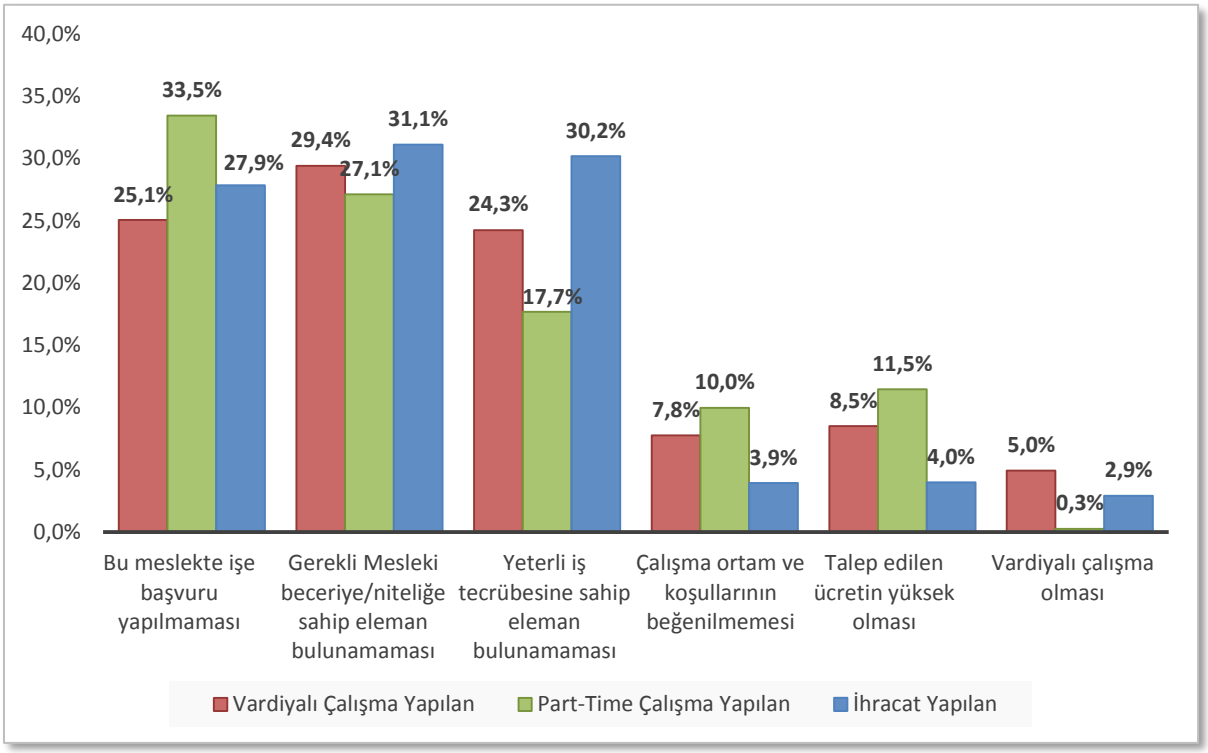

Kaynak: İPA 2017

Aydın ilinde işyerlerinin part-time veya vardiyalı çalışanı olması, işyerinin ihracat yapıp yapmaması gibi işyeri durumuna göre eleman temininde güçlük çekme nedenlerine bakılmıştır. Part-Time Çalışanı olan işyerleri eleman temininde en çok Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması nedeni ile istediği personeli bulmazken, vardiyalı çalışanı olan ve ihracat yapan işyerlerinde bu neden Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması olmuştur.

Part-time çalışanı olan işyerlerinde talep edilen ücretin yüksek olması nedeni ile eleman temininde güçlük çekilmektedir. Ayrıca Aydın ili hatta ülke geneli işyerlerinin eleman temininde güçlük çekmelerinin de aynı nedene dayanması sebebiyle, bu husus genel bir problem halini almaktadır.

Tablo 34: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri

TGÇM	Gerekli Mesleki beceriye/nitelliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Talep edilen ücretin yüksek olması	Vardiyalı çalışma olması
Kuruyemiş Paketleme İşçisi	100,0%	100,0%	84,6%	15,4%	0,0%	0,0%
Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi	31,8%	54,5%	68,2%	0,0%	0,0%	45,5%
Garson (Servis Elemanı)	70,7%	39,0%	31,7%	12,2%	31,7%	0,0%
Şoför-Yük Taşıma	84,4%	6,9%	17,1%	69,1%	15,6%	0,0%
Gaz Altı Kaynakçısı	100,0%	44,8%	34,5%	0,0%	0,0%	0,0%
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	100,0%	100,0%	64,6%	28,3%	0,0%	0,0%
Makineci (Dikiş)	100,0%	100,0%	58,3%	4,2%	16,7%	4,2%
CNC Torna Tezgâhı Operatörü	100,0%	100,0%	95,8%	0,0%	20,8%	0,0%
Üniversal Torna Tezgâhı Operatörü	100,0%	71,4%	47,6%	0,0%	23,8%	0,0%
Satış Danışmanı	95,1%	70,1%	9,9%	29,7%	10,1%	5,0%

Kaynak: İPA 2017

Aydın ilinde Kuruyemiş Paketleme İşçisi, Garson (Servis Elemanı), Şoför-Yük Taşıma, Gaz Altı Kaynakçısı, Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik), Makineci (Dikiş), CNC Torna Tezgâhı Operatörü, Üniversal Torna Tezgâhı Operatörü mesleklerinin tamamında temininde güçlük çekilme nedenlerinin en yüksek oranda Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması olduğu görülmektedir.

Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi nedenine bağlı olarak eleman temininde en fazla güçlük çekilen ilk iki meslek sırası ile Şoför-Yük Taşıma ve Satış Danışmanı olmuştur. Ayrıca talep edilen ücretin yüksek olması nedeni ile eleman bulunmayan iki meslekten biri Garson (Servis Elemanı) ve Üniversal Torna Tezgâhı Operatörüdür. Vardiyalı çalışma nedeni ile eleman temininde güçlük çekilen Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi, Makineci (Dikiş) ve Satış Danışmanı mesleklerinin dışında diğer bütün meslekler Vardiyalı çalışmayı temininde güçlük çekilme nedeni olarak görmemiştir.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu minvalde işverenlere bir sonraki yılda öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Aydın ilinde 2017 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen "30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 18,8'i istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Aydın ilinde işverenlerin yüzde 18,3'ü istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle 10 işyerinden Türkiye genelinde yaklaşık 2'si istihdamın artacağını öngörürken Aydın'da bu sayı 1,8'e gerilemekte olup işverenlerin yakın dönemde istihdam artışına olumlu baktıkları görülmektedir. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde yüzde 2,4 olarak öngörürken Aydın ilinde ise bu oran yüzde 1,4 olarak öngörülmüştür.

Tablo 35: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artış	Azalış	Fikrim Yok	Değişmeyecek
İnşaat	15,4%	0,4%	52,5%	31,6%
İmalat	19,9%	1,6%	42,6%	35,9%
Toptan ve Perakende Ticaret	18,7%	3,0%	47,6%	30,7%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	22,1%	-	50,4%	27,5%
Eğitim	15,2%	-	44,6%	40,2%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	25,0%	-	50,0%	25,0%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	26,7%	-	26,7%	46,7%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	16,0%	8,0%	35,8%	40,1%
Ulaştırma ve Depolama	9,1%	4,6%	49,8%	36,5%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	8,9%	-	31,4%	59,7%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	23,5%	-	47,1%	29,4%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	18,2%	-	45,5%	36,4%
Gayrimenkul Faaliyetleri	-	-	71,0%	29,0%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	33,3%	-	66,7%	-
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	-	-	-	100,0%
Bilgi ve İletişim	100,0%	-	-	-
Su Temini Faaliyetleri	-	-	100,0%	-
Genel Toplam	**18,3%**	**1,4%**	**46,7%**	**33,6%**

Kaynak: İPA 2017

Sektörlere göre istihdam eğilimi incelendiğinde Bilgi ve İletişim sektöründe yer alan işyerlerinin tamamı gelecek dönem istihdam beklentilerinin artacağı yönünde cevap verirken; Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektöründe işyerinin tamamı değişmez cevabı vermiştir. Artış bekleyen diğer işverenlerin sırasıyla Finans ve Sigorta Faaliyetleri, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri ve İmalat sektörlerinde olduğu görülmektedir. En fazla azalış bekleyen sektörler ise Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler, Ulaştırma ve Depolama, Toptan ve Perakende Ticaret, İmalat ve inşaat olurken diğer sektörlerde istihdam azalış beklenmemektedir. Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sekterlerinde faaliyet gösteren işverenlerin tamamı, Diğer Hizmet Faaliyetleri sektöründeki işyerlerinin de yaklaşık üçte ikisi gelecek dönemde istihdamlarının değişmemesini beklemektedirler.

Sektörlerin istihdam eğiliminde dikkat çeken diğer bir husus ise Su Temini Faaliyetleri sektöründe bulunan tüm işyerleri gelecek dönem için herhangi bir öngörüde bulunamamışlardır. Gayrimenkul Faaliyetleri sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 71'inde gelecek dönem için herhangi bir öngörüde bulunamamışlardır.

Tablo 36: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NİDO
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	287	23,3%
Bilgi ve İletişim	7	20,0%
İnşaat	555	10,3%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	415	10,0%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	148	10,0%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	5	8,2%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	55	3,4%
İmalat	566	3,3%
Toptan ve Perakende Ticaret	142	2,7%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	17	2,3%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	7	1,5%
Eğitim	29	1,5%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	12	1,0%
Ulaştırma ve Depolama	1	0,1%
Genel Toplam	**2.247**	**5,4%**

Kaynak: İPA 2017

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinde 2018 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2017 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 3,2 artacağı beklenmekte olup Aydın'da ise bu oran, yüzde 5,4 olup ülke genelinin üzerinde gerçekleşmiştir.

En fazla istihdam artış oranı yüzde 23,3 ile İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektöründe beklenmektedir. En fazla istihdam artışının olacağı sektör İmalat sektörü olurken değişim oranının yüzde 3,3 olarak gerçekleşmesinde Aydın ilinde bu sektörde çalışan sayısının fazla olmasıdır. İnşaat ve Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörleri içinde aynı durum söz konusudur.

Aydın ilinde sektör bazında İstihdam azalışı beklenen herhangi bir sektör olmazken Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor, Gayrimenkul Faaliyetleri, Su Temini Faaliyetleri sektörlerinde ise herhangi bir değişim bildirilmemiştir.

Tablo 37: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grubu	Net İstihdam Değişimi	NİDO
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	55	24,1%
Hizmet ve Satış Elemanları	464	10,3%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	444	6,7%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	498	5,1%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	482	4,9%
Teknisyenler, Teknikerler	117	3,7%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	91	3,4%
Profesyonel Meslek Mensupları	96	2,2%
Genel Toplam	**2.247**	**5,4%**

Kaynak: İPA 2017

Bütün meslek gruplarında istihdam artışı beklenirken Yöneticiler meslek grubunda herhangi bir değişim beklenmemektedir. En fazla istihdam artışı beklenen meslek grubu ise 498 kişilik artış ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlardır. En az artış beklenen meslek grubu ise 55 kişilik artış ile Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanlarıdır.

Çalışan sayısında ilk sırada yer alan Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu net istihdam değişim oranında yüzde 4,9'luk bir oran ile dördüncü sırada yer almaktadır. Çalışan sayısının da fazla olduğu göz önünde bulundurulursa bu meslek grubunda önemli ölçüde bir artış yaşanması beklenmektedir. Hizmet ve Satış Elemanları ikinci sırada en fazla artış beklenen meslek grubu olmasına rağmen net istihdam değişim oranı yüzde 10,3 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 38: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Kuruyemiş Paketleme İşçisi	Diğer Metal İşlemcileri
İnşaat İşçisi	Depo İşçisi (Elleçleme)
Engelli Bakım Elemanı	Beden İşçisi (İnşaat)
Garson (Servis Elemanı)	Motorsikletli Kurye
Şoför (Yolcu Taşıma)	Halı Açıcı
Turizm Ve Otelcilik Elemanı	Restoran Müdürü
Aşçı	Bilgisayar Teknik Servisçisi/Bilgisayar Donanım Teknisyeni
Bahçe Bakım Elemanı(Park Bahçe Ve Koruların Bakımı)	Makine Mühendisi
Büro Memuru (Genel)	
Paketleme İşçisi	

Kaynak: İPA 2017

Aydın ilinde gelecek dönem, en fazla istihdam artışı olması beklenen meslekler sırasıyla, Kuruyemiş Paketleme İşçisi, İnşaat İşçisi, Engelli Bakım Elemanı, Garson (Servis Elemanı), Şoför (Yolcu Taşıma) meslekleri olup, Diğer Metal İşlemcileri, Depo İşçisi (Elleçleme), Beden İşçisi (İnşaat) mesleklerinde ise azalış beklenmektedir.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Kuruyemiş Paketleme İşçisi ve Garson (Servis Elemanı) ve Aşçı meslekleri istihdam artışı beklenen ilk on meslekte yine yer almaktadır. Buradan Aydın ili için bu mesleklerin son iki yıldır önemini korumaya devam ettiği anlaşılmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam azalışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda bir önceki yılda azalış beklenen hiçbir mesleğin bu yılki çalışmada azalış beklenen meslekler arasında yer almadığı görülmektedir. Ayrıca bu yıl Makina Mühendisi mesleğinde azalış beklendiği dikkat çekmektedir.

Şekil 28: İşyeri Özellikleri Bakımından NİDO

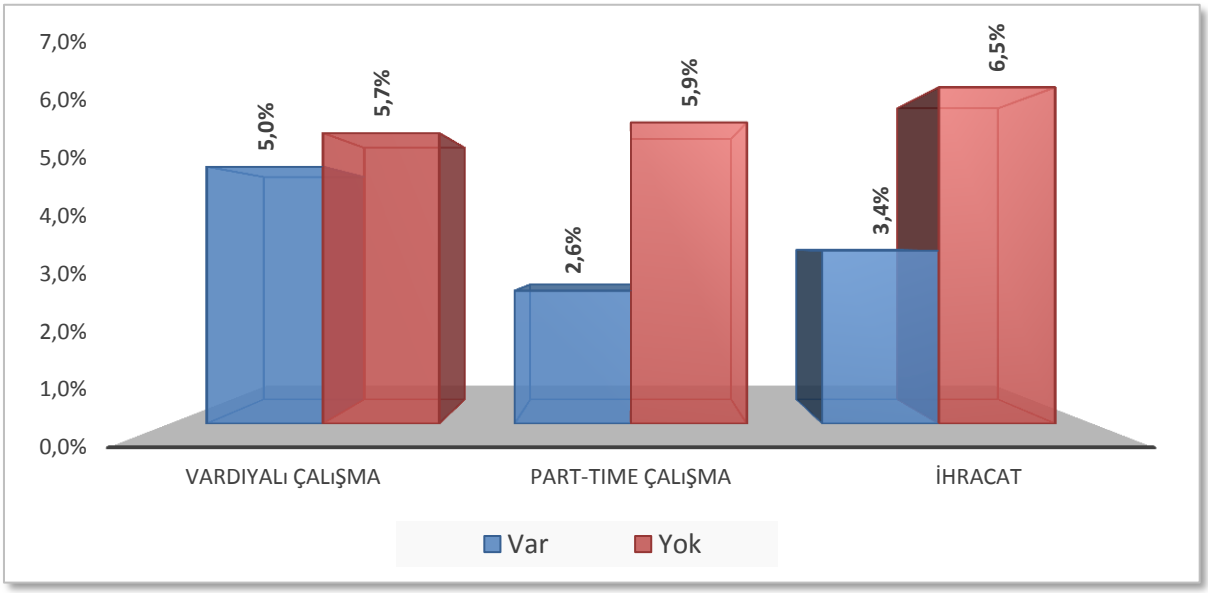

Kaynak: İPA 2017

İşyeri özellikleri bakımından net istihdam değişim oranlarına bakıldığında işyerinin vardiyalı çalışma yapması diğer özelliklere göre net istihdam değişim oranını arttırmaktadır. Aydın iline ait net istihdam değişim oranı yüzde 5,4 iken ihracat yapan işyerlerinde bu oran yüzde 3,4, Part-time çalışma yapan işyerinde de yüzde 2,6 olarak gerçekleşmiştir. Vardiyalı çalışma, Part-time çalışma ve İhracat yapılmayan işyerlerinde ise net istihdam değişim oranları bu özelliğe sahip olmayan işyerlerinin net istihdam değişim oranlarından daha yüksektir. Ayrıca il geneline ait net istihdam değişim oranının da üstünde gerçekleşmiştir.

SONUÇ

Aydın ili İşgücü Piyasası Araştırma Raporunun temel yaklaşımı işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine yardımcı olmaktır. Bu doğrultuda ele alınacak temel husus işgücü arzı ve talebi arasındaki eşleşmeme, diğer bir ifade ile dengesizliktir. Dengesizliği ortaya çıkartabilmek için ilin işgücü arz ve talep yapılarının birlikte ele alınarak analiz edilmesi gerekmektedir.

2010 yılında Aydın ilinde İŞKUR'a kayıtlı 18 bin 2025 işsizin 11 bin 82'si erkeklerden, geri kalan 6 bin 943 kişisi ise kadınlardan oluşmaktadır. 2016 yılında ise toplam 31 bin 901 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında 2015 ve 2016 yıları hariç diğer yıllarda artış eğilimi dikkati çekmektedir

En fazla kayıtlı işsizin olduğu İlk 10 meslek içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte Aydın ilinde Kuruma kayıtlı 4 bin 51 işsiz bulunmaktadır. Bu rakam Aydın ilindeki toplam kayıtlı işsiz sayısının %12,6'sını oluşturmaktadır. Bu mesleği Büro Memuru (Genel) ve Temizlik Görevlisi meslekleri takip etmiştir.

Aydın ilinde 2016 yılında 34 bin 845 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir.2016 yılında Aydın ilinde 18 bin 145 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir.

2016 yılında ise düzenlenen 47 mesleki eğitim kursuna 963 kursiyer katılmıştır. Katılan kursiyerlerin 196'sı erkek, 767'si kadınlardan oluşmaktadır.

Mesleki eğitim kursları; yeni bir meslek kazandırılması veya var olan mesleki becerilerin geliştirilmesi suretiyle bireylerin istihdam edilebilirliğini arttırarak işsizlik probleminin çözülmesini hedefleyen programlardır. Bu kapsamda düzenlenecek kursların beceri eksikliği olan kitlelere ulaşması büyük önem taşımaktadır. Kursa katılan bireylerin cinsiyetleri incelendiğinde genellikle kadın katılımcıların daha fazla olduğu görülmektedir. Kadınların eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılımlarının arttığı gerçeği düşünüldüğünde mesleki eğitim kursları ile kadınların beceri seviyeleri arttırılarak işgücü piyasasına girişleri ve istihdam edilebilirlikleri kolaylaştırılmaktadır. 2016 yılında katılan kursiyerlerin yüzde 79,6'sı kadınlardan oluşmaktadır. Bu bilgiler ışığında katılımcıların cinsiyet dağılımı incelendiğinde kadınların yüksek oranda olması hedef kitlenin doğru belirlendiğini göstermektedir.

2016 yılından toplam 49 Toplum yararına program kursu açılmış olup bu programlara 688'i kadın, 555'i erkek olmak üzere toplamda bin 243 kişi katılmıştır. Toplum yararına programlar en fazla MEB Bakım ve Onarım Temizlik ve Çevre Temizliği işlerinde düzenlenmiştir.

Aydın ilinde 2016 yılında toplam 16 bin 764 kişi işsizlik ödeneğine başvurmuş, bu kişilerden 8 bin 523'ü işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. Aydın ili için başvuru sayısı, kayıtlı işsiz sayısı ve açık iş sayısında ilk sırada yer alan Beden İşçisi (Genel) mesleği işsizlik ödeneğini hak edenler içinde de birinci sırada yer almaktadır.

3 Nisan – 5 Mayıs 2017 tarihleri Çalışma kapsamında Aydın ilinde 961 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 41 bin 918 çalışan tespit edilmiştir.

Aydın ilinde çalışanların önemli bir ağırlığı İmalat sektöründe istihdam edilmektedir. İmalat sektörünün Aydın ili için önemi bu verilerden de anlaşılmaktadır. Erkeklerde yüzde 39,5 oranında, kadınlarda ise yüzde 44,1 oranında İmalat sektöründe istihdam edilme durumu söz konusudur.

Aydın ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 41 bin 918 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 28 bin 801 çalışan erkeklerden, 13 bin 117 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır.

Çalışma kapsamında cinsiyet ayrımı yapılmaksızın en fazla çalışılan mesleklere bakıldığında en fazla Kuruyemiş Paketleme İşçisi mesleğinde çalışan olduğu görülmektedir. Kuruyemiş Paketleme İşçisi mesleğini sırasıyla Beden İşçisi ve Temizlik görevlisi meslekleri takip etmektedir. Kadınların en fazla çalıştığı meslekler sırasıyla Kuruyemiş Paketleme İşçisi, Temizlik Görevlisi ve Kuru İncir İşlemecisidir. Erkekler de bu sıralama Beden İşçisi (Genel), Şoför-Yük Taşıma ve İnşaat İşçisi mesleklerinden oluşmaktadır.

Aydın ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 78,2'si İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Türkiye genelinde ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 55,4 olarak gerçekleşerek, bu oran Aydın ili için Türkiye ortalamasının üstündedir.

Araştırma kapsamında 3 Nisan – 5 Mayıs 2017 tarihleri arasında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı sorulmuştur Aydın ilinde araştırma kapsamında 961 işyerine gidilmiş 176 işyerinden 931 kişilik açık iş tespit edilmiştir.

Aydın ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir.931 kişilik açık işin yüzde 47,5'ine tekabül eden 442 kişilik kısmı Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektörler ise İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret ve İnşaat sektörleridir.

Aydın ilinde açık iş oranı yüzde 2,2 olarak tespit edilmiş olup, bu oran Aydın ilindeki 20+ istihdamlı işyerleri bağlamında her 97 kişilik dolu kadronun yanında 3 kişilik doldurulmayı bekleyen kadronun bulunduğu anlamına gelmektedir.

Açık işlerin yüzde 42'sinde işverenlerin erkek işgücü talebi ortaya çıkmaktadır. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise oldukça düşük düzeyde kalmış ve bu oran yüzde 10 olarak tespit edilmiştir. İşverenler açık işlerinde yüzde 48 oranında belli bir cinsiyet tercihinde bulunmamışlardır. Bu oranlar işverenlerin tercihini analiz etmek anlamında tek başına yeterli olmamaktadır. Zira açık işlerde daha çok hangi meslekte ve hangi beceri düzeyinde talebin olduğu cinsiyet analizinde özellikle gerekli görülmektedir.

Aydın ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 92,6 gibi büyük bir oranı İŞKUR aracılığı ile aranmaktadır.

Aydın ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla Hizmet ve Satış Elemanları olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 33'dür. İkinci sırada ise Nitelik Gerektirmeyen meslekler grubu bulunmaktadır.

Aydın ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Garson (Servis Elemanı), Turizm Ve Otelcilik Elemanı, Beden İşçisi (Genel), Bulaşıkçı (Stevard), Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi, Oda Görevlisi-Turizm, Şoför-Yük Taşıma, Servis Komisi, Gaz Altı Kaynakçısı ve Paketleme İşçisidir.

Aydın ilinde ise 20+ istihdamlı 961 çalışmaya cevap vermiş, bunlardan 290 tanesi temininde güçlük çekilen meslek olduğunu ifade etmişlerdir. Yüzde 30,2 ile Aydın ilinin eleman temininde güçlük çektiği görülmektedir.

Aydın ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 72 kişi ile Kuruyemiş Paketleme İşçisi mesleği yer almaktadır. Bu mesleği sırasıyla 47 kişi ile Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi, 44 kişi ile Garson (Servis Elemanı) meslekleri takip etmektedirler.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; Kuruyemiş Paketleme İşçisi, Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi, Garson (Servis Elemanı), Gaz Altı Kaynakçısı, Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik), CNC Torna Tezgâhı Operatörü ve Satış Danışmanı olmak üzere toplam yedi mesleğin yine değişmeyerek ilk onda yer aldıkları görülmektedir. Aydın ilinde söz konusu meslekler, son iki yıldır temininde güçlük çekilen meslekler arasında yer almaya devam etmektedirler.

Aydın ilinde Kuruyemiş Paketleme İşçisi, Garson (Servis Elemanı), Şoför-Yük Taşıma, Gaz Altı Kaynakçısı, Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik), Makineci (Dikiş), CNC Torna Tezgâhı Operatörü, Üniversal Torna Tezgâhı Operatörü mesleklerinin tamamında temininde güçlük çekilme nedenlerinin en yüksek oranda Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması olduğu görülmektedir. Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi nedenine bağlı olarak eleman temininde en fazla güçlük çekilen ilk iki meslek sırası ile Şoför-Yük Taşıma ve Satış Danışmanı olmuştur. Ayrıca talep edilen ücretin yüksek olması nedeni ile eleman bulunmayan iki meslekten biri Garson (Servis Elemanı) ve Üniversal Torna Tezgâhı Operatörüdür. Vardiyalı çalışma nedeni ile eleman temininde güçlük çekilen Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi, Makineci (Dikiş) ve Satış Danışmanı mesleklerinin dışında diğer bütün meslekler Vardiyalı çalışmayı temininde güçlük çekilme nedeni olarak görmemiştir.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen "30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 18,8'i istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Aydın ilinde işverenlerin yüzde 18,3'ü istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle 10 işyerinden Türkiye genelinde yaklaşık 2'si istihdamın artacağını öngörürken Aydın'da bu sayı 1,8'e gerilemekte olup işverenlerin yakın dönemde istihdam artışına olumlu baktıkları görülmektedir. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde yüzde 2,4 olarak öngörürken Aydın ilinde ise bu oran yüzde 1,4 olarak öngörülmüştür.

Sektörlere göre istihdam eğilimi incelendiğinde en yüksek oranda artış bekleyen işverenlerin sırasıyla Bilgi ve İletişim, Finans ve Sigorta Faaliyetleri, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri ve İmalat olduğu görülmektedir. En fazla azalış bekleyen sektörler ise Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler, Ulaştırma ve Depolama, Toptan ve Perakende Ticaret, İmalat ve inşaat olurken diğer sektörlerde istihdam azalış beklenmemektedir. Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sekterlerinde faaliyet gösteren işverenlerin tamamı, Diğer Hizmet Faaliyetleri sektöründeki işyerlerinin de yaklaşık üçte ikisi gelecek dönemde istihdamlarının değişmemesini beklemektedirler.

Bütün meslek gruplarında istihdam artışı beklenirken Yöneticiler meslek grubunda herhangi bir değişim beklenmemektedir. En fazla istihdam artışı beklenen meslek grubu ise 498 kişilik artış ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlardır. En az artış beklenen meslek grubu ise 55 kişilik artış ile Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanlarıdır.

Aydın ilinde gelecek dönem, en fazla istihdam artışı olması beklenen meslekler sırasıyla, Kuruyemiş Paketleme İşçisi, İnşaat İşçisi, Engelli Bakım Elemanı, Garson (Servis Elemanı), Şoför (Yolcu Taşıma) meslekleri olup, Diğer Metal İşlemcileri, Depo İşçisi (Elleçleme), Beden İşçisi (İnşaat) mesleklerinde ise azalış beklenmektedir.

Başta imalat sektörünün ihtiyaç duyduğu nitelikli ara kademe insan gücü, kadınların ilimizdeki nüfusları oranında işgücüne dâhil olmaması, işverenlerin talep ettiği kişisel özellikler için kültürel bilincin yaratılamaması, ilimizdeki mevsimsel işgücü talebine yönelik planlama öncelikli kurumsal firma yaklaşımının görülememesi gibi bir dizi çözüm bekleyen sorunun su üzerine çıktığı görülmektedir. Nitelikli eleman yetiştirilmesi sorunu için, ilimizdeki ekonomik kalkınmanın hızlandırılmasına katkı sağlanması amacıyla; dar meslek alanları yerine geniş tabanlı sektörel eğitimin verildiği, modüler yapıyla esneklik özelliğine sahip ve çalışma yaşamının ihtiyaçlarına cevap verebilen bir mesleki ve teknik eğitim sistemi hedeflenmelidir. Verilecek eğitimlerin gerçekten nitelikli olması, işyerlerinin ihtiyaç duyduğu becerileri kazandırması ve istihdam garantili olması gerekir. Bu amaçla verilecek eğitimlerin biçim ve içerik açısından belirlenmesi noktasında mesleki eğitim uzmanlarının yanı sıra ilgili alanlardan işveren temsilcilerinin görüşlerinin alınması çok önemlidir.

Ayrıca kadınların Aydın ilinde nüfus yoğunluğu nedeniyle işgücünde lokomotif olması beklenmektedir. İlimizde kadınların işgücüne daha yüksek oranda dâhil olmasını sağlayacak projelerin hazırlanmasına, il genelinde bu konuya ilişkin bilinçlendirme faaliyetlerine ve sivil toplum kuruluşlarının da bu konuda faaliyet göstermelerine ihtiyaç duyulmaktadır.

İlimizin en önemli ekonomik gelir kaynağı olan turizm sektöründe de kurumsal ve profesyonel yaklaşıma ihtiyaç duyulduğu görülmektedir. Hem açık işlerde hem de temininde güçlük çekilen mesleklerde turizm sektörü ağırlıklı mesleklerin oluşu, işverenlerinde kurumsallaşma yolunda ciddi adımlar atma gerekliliğini ortaya koymaktadır. Başka bir değişle işgücü planlama, kariyer yedekleme ve ekip kurma düşüncesinin işverenlerce kabul görmesi ve mevsimsel etkiyi en aza indirecek alternatif insan kaynakları yaklaşımına ihtiyaç bulunmaktadır. İŞKUR ile koordineli olarak yapılacak işgücü planlama çalışmaları ile söz konusu insan kaynağı sektörün ihtiyaçları doğrultusunda yönlendirilebilecektir.

İlimizde işverenlerin taleplerinin başında işçiye duyulan güven bileşenleri bulunmaktadır. Ahlaklı, düzenli, yeterli bilgi ve beceriye sahip personel talep edilmektedir. İlimizde çalışma hayatının daha güvenilir bir zeminde yükselmesi için milli eğitim, sivil toplum kuruluşları ve ailelerin bu konu hakkında bilinçlendirilmesi ve toplumu bilgilendirmesi gerekmektedir. Ancak bu şekilde kültürel olarak ilimizde iyileşme sağlanacak ve işçi-işveren diyaloğu daha güçlü ve güvenilir kılınacaktır.

Tüm bunların yanı sıra hem kayıt dışılığın önlenmesinde hem de ekonomide sebep olduğu üretim kayıplarının, elemanları tekrar eğitme maliyetlerinin azaltılmasında da İŞKUR' a birçok görev düşmektedir. İşletmelerin eleman alımlarında İŞKUR' u daha fazla kullanmaları için oluşturulmuş olan teşvik sistemlerini işverenlere daha etkili yollarla anlatmak ve işe yerleştirilen elemanların takibini daha etkin yapmak İŞKUR'un hedefleri arasındadır. Bu araştırma ile ilimizdeki işverenlerin istek ve talepleri net olarak ortaya çıkmış, il müdürlüğümüz açısından işverenlerle iş arayanlar arasında köprü olmamız noktasında önemli kazanımlar sağlanacaktır.

EKLER

EK 1: 2017 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

İŞKUR

2017 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2017 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim iş-yerlerine 3.114 TL (üçbinyüzondört Türk Lirası) İdari Para Cezası verilir.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. **İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

Kapsam

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhase-be müdürleri tarafından doldurulması gerektirmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Ornek No	:.....
Işyerinin Yasal Unvanı	:.....

1

ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE :.....
MAHALLE: .....
CADDE/SOKAK :.....
İÇ/DIŞ KAPI NO :.....
TELEFON/FAKS/E-POSTA :.....

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı : ..... Unvanı :.....
Tarih : ..... Telefonu : .....
E-Posta :..... İmza/Kaşe: .....

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

.....

2) İŞKUR'un hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadığınızı belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐ (4. Soruya geçebilirsiniz)

3) İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandığınızı belirtiniz.
(Birden fazla seçenek işaretlenebilir) (Cevapladıktan sonra 5. Soruya geçebilirsiniz)

Eleman Talebi ☐
Çalışanların Mesleki Eğitimi ☐
Kısa Çalışma Ödeneği ☐
İşbaşı Eğitim Programları ☐
Mesleki Eğitim Kursu ☐
Danışmanlık ve Yönlendirme ☐

4) İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetlerden faydalanmama nedeninizi belirtiniz.

☐ İŞKUR hizmetlerinden haberdar değilim.
☐ İŞKUR'un sunduğu hizmetlere ihtiyaç duymadım.
☐ İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum.
☐ Diğer (Belirtiniz).....

5) İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

6) İşyerinizde ihracat yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

7) İşyerinizde kısmi süreli (part-time) çalışanın olup olmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

↓

(.....kişi kısmi süreli çalışmaktadır)

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

8) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
TOPLAM			

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER

9) Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyormusunuz?

9.1) Eleman aramıyoruz. → 10.Soruya geçiniz.

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Lise altı 2. Çıraklık 3. Genel lise 4. Meslek L. 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü 8. Herhangi bir eğitim düzeyi aramıyorum.	Açık işiniz için cinsiyet tercihini belirtiniz? 1. Kadın 2. Erkek 3. Cinsiyet önemli değil	Talep Edilen Beceriler * 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 4. İletişim ve ifade yeteneği 5. Proje tabanlı çalışma 6. Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 8. Takım çalışması 9. Yabancı Dil 10. Yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe			Ilgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz ** 1. Akraba-Eş Dost 2. Gazete-İlan, vb. 3. İnternet-Sosyal Medya 4. İŞKUR aracılığıyla 5. Kendi çalışanlarım aracılığıyla 6. Ozel Istihdam Büroları		
				1	2	3	1	2	3

*Önem derecesine göre **EN FAZLA** 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1- En önemli)
Kullandığınız arama kanallarından **EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.

BÖLÜM III - 30 NİSAN 2018 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

10) 30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet ☐ →	10.1'e geçiniz.
	Hayır ☐ →	11. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐ →	11. soruya geçiniz.

10.1) 30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

11) 30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet ☐ →	11.1'e geçiniz.
	Hayır ☐ →	12. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐ →	12. soruya geçiniz.

11.1) 30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

12) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu meslekler-de temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

12.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. → 13.Soruya Geçiniz.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte **yeterli** işe başvuru yapılmaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortam ve şartlarının beğenilmemesi 5. Talep edilen ücretin yüksek olması 6. Vardiyalı çalışma olması					
		1	2	3	4	5	6

*Birden Fazla Seçenek İşaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

13) Şu anda herhangi bir istihdam teşvikinden yararlanıyor musunuz?

Evet ☐ Hayır ☐

14) İşyerinizde Geçici Koruma Statüsünde (Suriyeli, Irak) işgücü istihdam etmek (çalışma iznine tabi olarak) ister misiniz?

Evet ☐ Hayır ☐

15) Büyükanne ödeneğinin yaygınlaştırılmasının kadınların işgücü piyasasına girişini arttıracağını düşünüyor musunuz?

Evet ☐ Hayır ☐ Etkilemez ☐

16) Kıdem tazminatına ilişkin yeni bir düzenleme yapılmasını ister misiniz?

Evet ☐ Hayır ☐ Fikrim Yok ☐

17) Kıdem Tazminatı uygulamasının Devlet garantisindeki bir fona devredilmesi hakkındaki düşüncenizi belirtiniz.

Olumlu ☐ Olumsuz ☐ Fikrim Yok ☐

18) 2016 yılında getirilen doğuma bağlı izinlerin kadın istihdamını nasıl etkilediğini/etkileyeceğini belirtiniz.

Olumlu ☐ Olumsuz ☐ Değişmeyecek ☐

19) Sendikaların işgücü piyasasına ilişkin politikalar üretimine katkısının olduğunu düşünüyor musunuz?

Evet ☐ Hayır ☐

2017 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.
İşveren/İşveren Temsilcisi görüşleri:
Ziyaretçinin görüşleri: